

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI
PROGRAMA IZGRADNJE, ODRŽAVANJA,
REKONSTRUKCIJE I MODERNIZACIJE
ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE ZA 2017. GODINU**

SADRŽAJ:

I. ŽELJEZNIČKA MREŽA U CRNOJ GORI.....	3
II. ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE.....	4
III. PROGRAM TEKUĆEG ODRŽAVANJA.....	5
<i>III.1 TEKUĆE ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE.....</i>	<i>7</i>
<i>III.2 TEKUĆE ODRŽAVANJE ELEKTROTEHNIČKE INFRASTRUKTURE.....</i>	<i>15</i>
<i>III.3 UPRAVLJANJE I REGULISANJE SAOBRAĆAJA.....</i>	<i>19</i>
IV. SREDSTVA IZ KAPITALNOG BUDŽETA.....	24
V. REKONSTRUKCIJA I MODERNIZACIJA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE KROZ KREDITNE ARANŽMANE I SREDSTVA PREDPRISTUPNE POMOĆI.....	24
VI. PROBLEMI SA KOJIMA SE SUSREĆE UPRAVLJAČ INFRASTRUKTURE.....	36
R E Z I M E.....	37

I. ŽELJEZNIČKA MREŽA U CRNOJ GORI

Ukupna dužina željezničke mreže u Crnoj Gori iznosi 327,72 km (250,51 km otvorene pruge i 77,21 km staničnih kolosjeka u 12 stanica i 10 ukrasnica) i podijeljena je u tri pravca:

- *Pruga Vrbnica - Bar* (otvorena pruga – 169,21 km), u potpunosti elektrificirana, puštena je u saobraćaj 1976. godine. Od ukupne dužine pruge, 40% čine objekti (108 mostova, 106 tunela, 372 propusta ispod pruge), sa velikim brojem krivina najmanjeg dozvoljenog radijusa za željezničke pruge u Crnoj Gori ($R_{min}=300m$), maksimalnim dozvoljenim nagibom ($i_{max}=25‰$), 305 ugrađenih skretničkih postrojenja, sa pratećim uređajima, signalno-sigurnosnom i telekomunikacionom opremom. Na ovoj pruzi nalazi se 9 stanica, 8 ukrasnica i 19 stajališta. Na dijelu pruge od državne granice sa Srbijom do Kosa u periodu od 2006. do 2017. godine izvršen je remont gornjeg stroja i brzina saobraćanja vozova sa 50 km/h povećana je na 80 km/h što predstavlja maksimalnu moguću brzinu za ovaj dio pruge, uzimajući u obzir terenske i eksploatacione uslove. Dio pruge od Kosa do Bara nije remontovan i na ovom dijelu pruge zbog stanja elemenata gornjeg stroja pruge, nestabilnih kosina i aktivnih klizišta brzina saobraćanja vozova iznosi od 20 do 60 km/h. Remontom ovog dijela pruge i sanacijom kosina i klizišta moguće je uspostaviti maksimalnu brzinu saobraćanja vozova od 75 do 100 km/h. Kompletna pruga predstavlja jednu od najtežih pruga za održavanje i eksploataciju u Evropi.
Za privredu Crne Gore najznačajniji je saobraćajni pravac i zajedno sa Lukom Bar predstavlja jedinstven sistem i vezu sa zemljama Centralne Evrope za teretni saobraćaj.
- *Pruga Nikšić - Podgorica* (otvorena pruga - 56,60 km), 1948. godine puštena je u saobraćaj kao pruga uzanog kolosjeka, a remontovana 1965. godine u prugu normalnog kolosjeka. Nakon remonta koji je počeo 2006. godine i obuhvatao je kompletnu zamjenu gornjeg stroja pruge na cijeloj dužini pruge, sa sanacijom trupa pruge na pojedinim dionicama, rekonstrukciju i sanaciju 12 tunela, elektrifikaciju i ugradnju savremenih signalno-sigurnosnih uređaja i adaptaciju staničnih zgrada, pruga je puštena u saobraćaj u oktobru 2012. godine. Na pruzi ima 9 mostova, 12 tunela i 45 propusta sa znatnim brojem krivina najmanjeg dozvoljenog radijusa ($R_{min}=300m$) i maksimalnim dozvoljenim nagibom pruge ($i_{max}=25‰$). Na pruzi ima 2 stanice, 2 ukrasnice i 7 stajališta. Geometrijski parametri pruge dozvoljavaju projektovane maksimalne brzine saobraćanja vozova od 75 do 100 km/h. Na ovoj pruzi trenutna maksimalna brzina je 60 km/h. Postojeću brzinu u odvijanju željezničkog saobraćaja na dionici pruge Danilovgrad - Spuž uslovljavaju 3 pružna prelaza koji se nalaze na rastojanju manjem od 700 m od najbližeg susjednog prelaza (putni prelaz Ždrebaonik) ili se nalaze u prostoru između ulaznih signala stanica, (putni prelazi Pažići I Mlin Spuž) što iz uslova bezbjednosti odvijanja željezničkog saobraćaja nije dozvoljeno na osnovu postojećih zakonskih normi. Izgradnjom podvožnjaka i pristupnih saobraćajnica za nesmetanu komunikaciju građana koji gravitiraju ovim prelazima stvorice se nesmetani uslovi za odvijanje saobraćaja projektovanim brzinama.
- *Pruga Podgorica - Državna granica sa Albanijom* (otvorena pruga - 24,70 km), nije elektrificirana i puštena je u saobraćaj 1986. godine. Na pruzi ima 5 mostova, 3 tunela i 24 propusta. Na pruzi postoji 1 stanica. Minimalni radijus krivine na pruzi iznosi 300m, a maksimalni nagib 7,2‰. U periodu od 1992-2002. godine, pruga je bila zatvorena za saobraćaj, a nakon toga saobraćaju samo teretni vozovi. Pruga je projektovana za brzinu od 80 km/h, a trenutna maksimalna brzina iznosi 70 km/h do stanice Tuzi, a 50 km/h od stanice Tuzi do Državne granice sa Albanijom.

II. ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE

Željeznička infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi u državnoj svojini, a upravljanje infrastrukturom je djelatnost od javnog interesa. Upravljanje infrastrukturom obuhvata održavanje i zaštitu infrastrukture, organizovanje i regulisanje saobraćaja.

Na osnovu postojećeg stanja infrastrukture i prostorno-planske dokumentacije rade se planovi izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture koji se finansiraju:

a) za tekuće održavanje i investiciono održavanje:

- iz odobrenih sredstava Budžeta,

- izdavanjem poslovnih prostora i zakupa zemljišta u vlasništvu Države i upravljača infrastrukture, a kojima upravlja upravljač infrastrukture,
- izdavanjem trasa od strane upravljača infrastrukture,

b) za modernizaciju i rekonstrukciju iz:

- kreditnih sredstava odobrenih od međunarodnih finansijskih institucija za koje je garant Država,
- sredstava predpristupne pomoći (IPA i WBIF fondovi),
- kapitalnog Budžeta.

III. PROGRAM TEKUĆEG ODRŽAVANJA JAVNE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE I IZDACI ZA INVESTICIONO ODRŽAVANJE IZ SREDSTAVA ODOBRENIH BUDŽETOM ZA 2017. GODINU

Na osnovu Zakona o željeznici, djelatnost upravljanja infrastrukturom obavlja se na osnovu ugovora o upravljanju infrastrukturom koji se zaključuje sa organom državne uprave nadležnim za željeznički saobraćaj.

U tu svrhu, a na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta, sačinjava se Godišnji program za održavanje infrastrukture koji obuhvata radove na održavanju građevinske i elektrotehničke infrastrukture i troškove za upravljanje i regulisanje saobraćaja.

Imajući u vidu gore navedenu podjelu pruga i Budžetom odobrena sredstva, izrada Godišnjeg programa održavanja željezničke infrastrukture oslanja se na planiranju prioriternih aktivnosti Upravljača infrastrukture (Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica) koje je potrebno uraditi u cilju održavanja dionica pruge u postojećem stanju i osiguranja bezbjednosti odvijanja željezničkog saobraćaja, kao i povećanja komforosti krajnjim korisnicima usluga ovog vida transporta.

Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2017. godinu opredijeljena su sredstva za tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture u iznosu od **6.800.000,00 eura** (šest miliona i osamsto hiljada €) i iznos od **50.000 eura** za investiciono održavanje.

IZDVAJANJE SREDSTAVA IZ BUDŽETA ZA ODRŽAVANJE ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE			
Godina	BUDŽET		Ukupno (mil.€)
	Tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture	Investiciono održavanje željezničke infrastrukture	
2008	7,2	1,7	8,9
2009	9,7	-	9,7
2010	9,6	-	9,6
2011	8,3	-	8,3
2012	7,225	-	7,225
2013	6,8	-	6,8
2014	6,7	-	6,7
2015	6,7	-	6,7
2016	6,8	-	6,8
2017	6,8	0,05	6,85

Odobrena sredstva u 2017.godini bila su na nivou odobrenih sredstava iz Budžeta od 2013.godine, ali značajno manja u odnosu na sredstva odobrena Budžetom u periodu 2008. – 2012.godina.

Navedena sredstva opredijeljena Budžetom za 2017. godinu su planirana za prioritne radove tekućeg održavanja građevinske i elektrotehničke infrastrukture i finansiranje upravljanja i regulisanja saobraćaja sa osnovnim ciljem da se sačuvaju brzine saobraćaja vozova po važećem

redu vožnje, sa što manje uvedenih laganih vožnji, kako se ne bi ugrozilo bezbjedno i redovno odvijanje željezničkog saobraćaja.

U tu svrhu urađen je Program održavanja željezničke infrastrukture za 2017. godinu na osnovu koga je zaključen Ugovor o tekućem održavanju javne infrastrukture između Ministarstva saobraćaja i pomorstva (br.341/17-03-840/1 od 14.02.2017. godine), Direkcije za željeznice (br. 070/17 od 14.02.2017. godine) i Željezničke infrastrukture Crne Gore AD - Podgorica (br. 1070 od 14.02.2017. godine).

Program održavanja željezničke infrastrukture za 2017. godinu sadržao je predmjer i predračun radova za tekuće održavanje građevinske, elektrotehničke infrastrukture i troškove upravljanja i regulisanje saobraćaja sa planiranim iznosima:

Tekuće održavanje građevinske infrastrukture	3.597.126,09 €
Tekuće održavanje elektrotehničke infrastrukture	1.201.400,11 €
Upravljanje i regulisanje saobraćaja	2.001.473,80 €
UKUPNO:	6.800.000,00 €

Navedeni Program je, na osnovu zaključenog Ugovora, tokom 2017. godine realizovan u iznosima:

Tekuće održavanje građevinske infrastrukture	3.580.798,74 €
Tekuće održavanje elektrotehničke infrastrukture	1.226.677,26 €
Upravljanje i regulisanje saobraćaja	1.992.524,00 €
UKUPNO:	6.800.000,00 €

Vrijednost izvedenih radova sa regulisanjem saobraćaja po mjesecima u 2017.godini na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta prikazana je u sljedećoj tabeli:

TEKUĆA 2017. godina	VRIJEDNOST IZVEDENIH RADOVA PO MJESECIMA	KUMULATIVNO
JANUAR	487.246,67 €	487.246,67 €
FEBRUAR	512.734,69 €	999.981,36 €
MART	459.292,82 €	1.459.274,18 €
APRIL	545.314,90 €	2.004.589,08 €
MAJ	546.488,34 €	2.551.077,42 €
JUN	676.855,19 €	3.227.932,61 €
JUL	432.269,61 €	3.660.202,21 €
AVGUST	505.036,34 €	4.165.238,55 €
SEPTEMBAR	510.196,19 €	4.675.434,74 €
OKTOBAR	668.960,81 €	5.344.395,55 €
NOVEMBAR	759.311,59 €	6.103.707,15 €
DECEMBAR	696.292,85 €	6.800.000,00 €
UKUPNO:	6.800.000,00 €	

Na osnovu realizovanih radova po mjesečnim izvještajima odobrenim od strane Direkcije za željeznice iz sredstava Budžeta, Željezničkoj infrastrukturi su uplaćena namjenska sredstva u iznosu od 6,8 mil. eura kako je to planirano Budžetom 2017. godine.

Sredstva od 50.000 eura odobrena tekućim Budžetom za investiciono održavanje željezničke infrastrukture bila su opredjeljena za zamjenu jedne skretnice u Baru i nijesu bila dovoljna da se predviđeni radovi mogu realizovati. Naime, zbog male odobrene cijene za nabavku i ugradnju skretnice na raspisani tender nije bilo zainteresovanih ponuđača.

III.1 TEKUĆE ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE

Programom rada Željezničke infrastrukture Crne Gore za 2017. godinu, od ukupnog iznosa odobrenih 6,8 miliona eura, za radove iz nadležnosti građevinskog održavanja, ukupno su bila planirana sredstva u iznosu 3.597.126,09 eura, odnosno po vrsti održavanja:

I.1.	TEKUĆE ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE	PO PLANU ZA 2017.godinu	MJESEČNO PO PLANU ZA 2017.godinu	MJESEČNI PROCENAT
I.1.1.	DONJI STROJ PRUGE	400.001,40	33.333,45	8%
	<i>Pruga Vrbnica - Bar</i>	<i>303.915,45</i>	<i>25.326,29</i>	
	<i>Pruga Nikšić - Podgorica</i>	<i>78.649,25</i>	<i>6.554,10</i>	
	<i>Pruga Podgorica - Državna granica sa Albanijom</i>	<i>17.436,70</i>	<i>1.453,06</i>	
I.1.2.	GORNJI STROJ PRUGE	2.323.794,09	193.649,51	8%
	<i>Pruga Vrbnica - Bar</i>	<i>1.678.260,10</i>	<i>139.855,01</i>	
	<i>Pruga Nikšić - Podgorica</i>	<i>561.333,85</i>	<i>46.777,82</i>	
	<i>Pruga Podgorica - Državna granica sa Albanijom</i>	<i>84.200,14</i>	<i>7.016,68</i>	
I.1.3.	STANIČNE ZGRADE	78.901,00	6.575,08	8%
I.1.4.	MEHANIZACIJA	207.807,20	17.317,27	8%
I.1.5.	ČUVARSKA SLUŽBA	586.622,40	48.885,20	8%
	<i>Pruga Vrbnica - Bar</i>	<i>490.089,60</i>	<i>40.840,80</i>	
	<i>Pruga Nikšić - Podgorica</i>	<i>89.107,20</i>	<i>7.425,60</i>	
	<i>Pruga Podgorica - Državna granica sa Albanijom</i>	<i>7.425,60</i>	<i>618,80</i>	
UKUPNO:		3.597.126,09	299.760,51	8%

Tekuće održavanje građevinske infrastrukture, realizovano je kroz više od 130 osnovnih pozicija radova na: donjem stroju pruge, gornjem stroju pruge, kroz angažovanje mehanizacije, održavanje staničnih zgrada i postrojenja i kroz vršenje čuvarske službe.

Radovi su izvođeni:

- pod saobraćajem vozova, bez zatvora pruge i bez ograničenja u saobraćaju vozova (tekući radovi održavanja),
- pod zatvorom pruge, sa ili bez uvođenja privremenih ograničenja u saobraćaju vozova (lagane vožnje):
 - bez isključenja napona iz kontaktne mreže (masovna zamjena pragova, zavarivanje i zamjena šina),
 - sa isključenjem napona iz kontaktne mreže (mašinsko regulisanje kolosjeka, čišćenje kanala šinskom mehanizacijom),

Imajući u vidu odobrena sredstva iz Budžeta i potrebu:

- tekućeg održavanja remontovanih dionica u periodu od 2006.–2017. godine, od Vrbnice do Kosa i stanice Trebešica, što podrazumijeva i redovnu godišnju dopunu tucanika, podmazivanje i pritezanje kolosječnog pribora, mašinsko regulisanje kolosjeka, redovno servisiranje skretnica i druge radove na kolosjeku, kao i održavanje kanala i propusta za nesmetano ocjeđivanje zastorne prizme i zaštitu pruge od buičnih tokova,
- uvećanog tekućeg održavanja neremontovanih dionica Kos – Podgorica – Bar, kako bi se očuvale važeće brzine saobraćaja vozova i to:
 - a) Na pruzi od Kosa do Podgorice od 50 – 60 km/h, u odnosu na projektovanu brzinu od 75 km/h,

- b) Na pruzi od Podgorice do Bara od 70 km/h, u odnosu na projektovane brzine od :
100 km/h na pruzi Podgorica - Golubovci, 75 km/h na dionici Zeta – Sutomore i 70 km/h na dionici Sutomore - Bar,
- uvećanog tekućeg održavanja aktivnog klizišta na dionici Sutomore – Bar od 448+978 do km 450+100, kako bi se očuvala bezbjednost saobraćaja sa uvedenom laganom vožnjom,
 - tekućeg održavanja pruge Nikšić – Podgorica, na kojoj je kompletan kolosjek položen 2006./2007. godine i ista je od tada u eksploataciji,
 - tekućeg održavanja pruge Podgorica – Državna granice sa Albanijom,

iz sredstava opredjeljenih Budžetom, kada je u pitanju **održavanje građevinske infrastrukture**, prioritet je dat radovima na održavanju **gornjeg stroja** (zamjena dotrajalih pragova, dopuna tucanika, mašinsko regulisanje kolosjeka, zamjena dotrajale skretničke građe) i tekućeg održavanja **donjeg stroja** (čišćenje kanala, održavanje kosina i nasipa, mostova, tunela, oprema pruge i sl.).

Tokom 2017. godine, **Služba za donji stroj i pripadajuća Radna jedinica za održavanje trupa pruge Sektora za održavanje građevinske infrastrukture zajedno sa pružnim dionicama**, u skladu sa raspoloživom radnom snagom, materijalom i opremom je realizovala je sledeće aktivnosti tekućeg i investicionog održavanja (na osnovu mjesečnih planova rada), po Programu za 2017. godinu (koji se finansira iz Budžeta CG):

- Nadzora na sanaciji 3 tunela (187, 190 i 193) na pruzi Vrbnica – Bar
- Učešća u radu komisija za davanje saglasnosti za gradnju u pružnom pojasu,
- Ručno čišćenje odvodnih kanala uz utovar, transport i istovar (24.546 m'),
- Ručno čišćenje nanosa iz propusta, uz utovar, transport i istovar (26.789,50 m³),
- Mašinsko čišćenje odronjenog materijala sa kosina, uz utovar, transport i istovar (233,85 m³),
- Održavanje kamenih kosina ručnim kavanjem labavog kamena po (110,00 m²)
- Sječa i uklanjanje žbunja i ševara sa kosina i održavanje zatravljenih kosina, bankina za nesmetano odvodnjavanje prizme sa uklanjanjem rastinja iz kolosjeka (332.795,00 m²),
- Održavanje zatravljenih kosina, bankina za nesmetano odvodnjavanje prizme po (199.875,00 m²),
- Sječa drveća motornom testerom van pružnog pojasa (292 kom prečnika stabla ≥ Ø20cm),
- Mjesečno održavanje putnih prelaza u istom nivou sa ugrađenim armirano betonskim pločama,
- Izrada, transport, ugradnja novih pružnih oznaka: padokazne table, km i hm kolje i dr.

Pored navedenih radova, u cilju zaštite bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja, zaštite željezničke infrastrukture i uređenja pružnog pojasa pruge tokom 2017. godine redovno su podnošene prijave nadležnim državnim i opštinskim institucijama zbog neovlašćenog i neodobrenog izvođenja radova u zaštitnom pojasu pruge kao i prijave za deponovanje otpadnog materijala pored pruge.

U narednim tabelama dat je osvrt na period od 2013. do 2017.godine za prioritene radove na donjem stroju koji su izvođeni iz sredstava opredjeljenih Budžetom, na sva tri pravca željezničkih pruga u Crnoj Gori:

Ručno čišćenje odvodnih kanala po m'					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Vrbnica-Bar	2.000,00	6.417,50	10.835,57	7.504,60	12.421,00
PG - Bar	1.000,00	1.100,00	9.020,00	3.204,00	11.355,00
PG-AL.GR.	210,00	100,00	330,00	303,00	770,00
UKUPNO:	3.210	7.618	20.186	11.012	24.546
				UKUPNO:	66.570,67

Ručno čišćenje nanosa iz propusta po m ³					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	61,00	179,05	149,60	164,43	26.750,00
<i>PG-NK</i>			11,50	60,00	39,50
<i>PG-AL.GR.</i>				20,00	
UKUPNO:	61,00	179,05	161,10	244,43	26.789,50
UKUPNO:					27.435,08

Mašinsko čišćenje odronjenog materijala sa kosina u m ³					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	250,00	401,03	863,50	281,00	206,35
<i>PG-NK</i>	13,00	16,00		20,00	22,50
<i>PG-AL.GR.</i>	10,00		40,00	20,00	5,00
UKUPNO:	273,00	417,03	903,50	321,00	233,85
UKUPNO:					2.148,38

Održavanje kamenih kosina ručnim kavanjem labavog kamena po m ²					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	100,00	106,00	77,00	120,00	110,00
<i>PG-NK</i>			26,50	40,00	
<i>PG-AL.GR.</i>	5.940,00		35,00	50,00	
UKUPNO:	6.040,00	106,00	50,00	210,00	110,00
UKUPNO:					6.516,00

Sječa i uklanjanje žbunja i ševara sa kosina i sa obadvije strane pruge po m ²					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	69.390,00	41.500,00	31.625,00	105.670,00	198.995,00
<i>PG-NK</i>	20.000,00	35.000,00	263.500,00	45.650,00	119.350,00
<i>PG-AL.GR.</i>		2.030,00	20.250,00	8.050,00	14.450,00
UKUPNO:	89.390,00	78.530,00	315.375,00	159.370,00	332.795,00
UKUPNO:					975.460,00

Održavanje zatravljenih kosina, bankina za nesmetano odvodnjavanje prizme po m ²					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	10.000,00	16.090,00	83.990,00	62.805,00	179.375,00
<i>PG-NK</i>	4.000,00			300,00	10.400,00
<i>PG-AL.GR.</i>		1.000,00	550,00	200,00	10.100,00
UKUPNO:	14.000,00	17.090,00	84.540,00	63.305,00	199.875,00
UKUPNO:					378.810,00

Sječa drveća, motornom testerom prečnik stabla veći od Ø20cm van pružnog pojasa kom					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	50,00	60,00	982,00	186,00	237,00
<i>PG-NK</i>		10,00	3,00		35,00
<i>PG-AL.GR.</i>				30,00	20,00
UKUPNO:	50,00	70,00	985,00	216,00	292,00
UKUPNO:					1.613,00

Ukupna realizacija plana tekućeg održavanja **donjeg stroja** na sva tri pravca pruge u odnosu na Program rada za 2017. godinu iznosi 133,62 %, odnosno 534.498,50 eura.

Po Programu za finansiranje tekućeg održavanja **gornjeg stroja** iz sredstava Budžeta Crne Gore za 2017. godinu opredijeljenja su sredstva u iznosu od 2.323.794,09 eura. Realizacija radova na gornjem stroju u iznosu od 2.199.515,86 eura je 94,65 % u odnosu na opredijeljena sredstava predviđena Programom.

Najveći obim radova, po Programu u 2017. godini izvodio se na:

- Ispravljanju širine kolosjeka sa prekivanjem skretničkih pragova,
- Ručnom podbijanju pragova i klasičnih sastava,
- Ručnom planiranju zastorne prizme,
- Pritezanju vijaka i tirfona u kolosjeku,
- Nabavci i ugradnji impregnisanih bukovih pragova i skretničke građe,
- Podmazivanju unutrašnje ivice spoljnje šine u krivinama radijusa manjeg od 600m,
- Čišćenju i podmazivanju skretnica i dilatacionih sprava,
- Mašinskom regulisanju kolosjeka i skretnica,
- Mašinskom planiranju zastorne prizme,
- Nabavci i ugradnji dvostrukih elastičnih podloški, tirfona i vijaka za spajanje šina i pragova,
- Vršnju mjesečnih pregleda i mjerenja skretnica, ukrštaja i dilatacionih sprava,
- Kontrolu stanja kolosjeka i pruge vožnjama na vučnom vozilu,
- Ručnom regulisanju kolosjeka po smjeru i niveleti sa svim parametrima geometrije kolosjeka i dizanju nivelete do 10 cm,
- Opravci metalnih djelova sketnica,
- Nabavci, prevozu i istovaru tucanika za redovnu godišnju dopunu,

i sl. pozicijama u cilju stvaranja uslova za bezbjedan saobraćaj vozova pri brzinama predviđenim i planiranim redom vožnje za 2016./2017. godinu, sa što manjim uvođenjem „laganih“ vožnji (smanjenih brzina).

Radovima tekućeg održavanja gornjeg stroja (kolosjeka, skretnica, dilatacionih sprava) otklanjaju se manji nedostaci na gornjem stroju, nastali u periodu između srednjih i glavnih opravki (remonta pruge), a zadatak im je da uspore dotrajavanje i habanje kolosječnog materijala i da u granicama propisanih tolerancija očuvaju širinu, visinu i smjer kolosjeka za propisane i predviđene brzine.

Pod pojačanim nadzorom rada, posebno je bio dio pruge od Kosa do Podgorice, kao najteži dio pruge za održavanje, sa najvećim brojem krivina, najvećim usponima i padovima, u krajnjem dio pruge koji nije remontovan u cjelini od njene izgradnje (remont je vršen na nivou srednjih opravki).

Najznačajniji radovi koji su odrađeni u 2017. godini su:

➤ ***Zamjena i ugradnja novih pragova***

U 2017. godini prema Programu bilo je planirao za zamjenu 3.420 pragova. Do kraja godine ugrađeno je 2.166 novih pragova i 1.967 polovnih kvalitetnih pragova pridobijenih od remonta gornjeg stroja tunela Sozina, odnosno 120,85% u odnosu na planirani obim radova.

Planirana količina skretničke građe je bila 1.600,00 m' sa zamjenom pribora pri čemu je do kraja godine je ugrađeno 1.572,40 m', odnosno 98,28%.

➤ ***Mašinsko regulisanje kolosjeka i skretnica***

Izvršenjem ove pozicije uređuje se geometrija kolosjeka po smjeru i niveleti pri čemu se postiže stabilnost kolosjeka i skretnica i omogućuje bezbjedna i sigurna vožnja. U 2017. godini urađeno je mašinsko regulisanje kolosjeka na dužini od 39.585,00 m', odnosno 61,00% od planiranog.

Od 49 kom planiranih skretnica, mašinski je regulisano 38 kom, odnosno 78,00%.

➤ ***Nabavka, prevoz i istovar tucanika za redovnu godišnju dopunu i mašinsko profilisanje zastorne prizme***

Redovnom dopunom novog tucanika uz mašinsko regulisanje i profilisanje zastorne prizme i kolosjeka vrši se poprečno ukrućenje kolosječne rešetke u cilju smanjenja naprezanja u šinama, posebno u ljetnjem periodu pri visokim temperaturama kako ne bi došlo do deformacije kolosjeka, tzv. "sunčanih krivina", što izaziva prekide u saobraćaju i ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Do kraja godine dopunjeno je 3.780,00 m³ tucanika od planiranih 6.750,00 m³, odnosno 56,00%. Mašinsko profilisanje zastorne prizme je odrađeno na dužini od 76.066 m', od planiranih 46.000 m' odnosno 165,00%, a najviše na pruzi Nikšić-Podgorica 57.000,00 m'.

U narednim tabelama dat je osvrt na period od 2013. do 2017.godine za prioritene radove na gornjem stroju koji su izvođeni iz sredstava opredjeljenih Budžetom, na sva tri pravca željezničkih pruga u Crnoj Gori:

Zamjena kolosječnih pragova u kom						
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	
					novi	polovni
<i>Vrbnica-Bar</i>	2.959	3.996	3.510	3.427	2.119	1.967
<i>PG-NK</i>		4		166	45	
<i>PG-AL.GR.</i>		24	83	10	2	
UKUPNO:	2.959	4.024	3.593	3.603	2.166	1.967
				UKUPNO:	NOVI	16.345
					POLOVNI	1.967

Zamjena skretničkih pragova u m'					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	1.971,90	1.965,50	1.871,70	1.600,00	1.572,40
<i>PG-NK</i>					
<i>PG-AL.GR.</i>	27,50	229,30	58,00		
UKUPNO:	1.999,40	2.194,80	1.929,70	1.600,00	1.572,40
UKUPNO:					9.296,30

Mašinsko regulisanje kolosjeka u m'					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	61.445,00	65.351,00	25.570,00	44.753,00	29.675,00
<i>PG-NK</i>	1.640,00		8.100,00	48.735,00	7.230,00
<i>PG-AL.GR.</i>	3.020,00	880,00	966,00	2.640,00	2.680,00
UKUPNO:	66.105,00	66.231,00	34.636,00	96.128,00	39.585,00
UKUPNO:					302.685,00
Mašinsko regulisanje skretnica u kom					
PRUGA	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
<i>Vrbnica-Bar</i>	5	99	62	40	26
<i>PG-NK</i>					12
<i>PG-AL.GR.</i>	4				
UKUPNO:	9	99	62	40	38
UKUPNO:					248,00
Mašinsko planiranje i oblikovanje zastorne prizme u m'					
PRUGA	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Vrbnica-Bar</i>	21.710,00	55.030	27.950	32.550	11.016
<i>PG-NK</i>	250,00		800	37.940	57.000
<i>PG-AL.GR.</i>	7.220,00	5.150	16.540	3.650	8.050
UKUPNO:	29.180,00	60.180	45.290	74.140	76.066
UKUPNO:					284.856,00
Istovar tucanika za redovnu godišnju dopunu u m³					
PRUGA	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Vrbnica-Bar</i>	1.935,00	2.487,77	1.091,00	2.220,00	360,00
<i>PG-NK</i>	200,00	2.146,98	240,00	2.480,00	3.260,00
<i>PG-AL.GR.</i>		354,00	66,00	160,00	160,00
UKUPNO:	2.135,00	4.988,75	1.397,00	4.860,00	3.780,00
UKUPNO:					17.160,75

➤ **Kontrola geometrije kolosjeka mjernim kolima**

U Programu za 2017. godinu predviđeno je bilo snimanje geometrijskog stanja kolosjeka mjernim kolima dva puta godišnje (proljećne i jesenje snimanje). Navedeno snimanje predstavlja osnov za mašinsko regulisanje kolosjeka i preduzimanje ostalih radova na kolosjeku (regulisanje širine kolosjeka, pritezanje pribora, popravka nadvišenja kolosjeka, podbijanje pragova, određivanje brzina saobraćanja vozova i sl.).

Željeznička infrastruktura ne raspolaže mjernim kolima, čija kupovina nije isplativa zbog visoke cijene, malog angažovanja tokom godine (najviše do tri puta) i male željezničke mreže u Crnoj Gori (330 km), pa se svake godine raspisuje tender i angažuju mjerna kola za snimanje stanja kolosjeka iz neposrednog okruženja (Srbija i Hrvatska). Nakon neuspjelih tendera u posljednjih pet godina zbog kvara mjernih kola u okruženju, ne zainteresovanosti ponuđača i ponuđene cijene, u novembru 2017. godine, vršena je kontrola stanja kolosjeka mjernim kolima iz Srbije na sva tri pravca pruge u Crnoj Gori.

Zbog problema sa angažovanjem mjernih kola Željeznička infrastruktura je krajem 2017.godine krenula u nabavku mjernih uređaja sa elektronskim zapisom koji se ručno pokreću prugom iz Francuske koji zamjenjuju mjerna kola. Oprema snima sve parametre kolosjeka kao i mjerna kola izuzev stabilnosti. Isporuka ove opreme očekuje se u aprilu 2018.godine i nakon obuke zaposlenih koji će raditi na opsluživanju ovih mjernih uređaja biće moguće anažovanje opreme za proljećno snimanje.

Osim gore navedenih značajnih pozicija na gornjem stroju vršene su i redovne nedeljne, mjesečne, polugodišnje i godišnje kontrole, mjerenja održavnja elemenata gornjeg stroja po Pravilniku o održavanju gornjeg stroja (pregledi i mjerenja skretnica, ukrštaja i dilatacionih sprava, pregled stanja elemenata gornjeg stroja sa vođenjem evidencija o pregledima, podmazivanje unutrašnje ivice spoljnje šine u krivinama radijusa manjeg od 600 m', čišćenje i

podmazivanje skretnica i dilatacionih sprava, i sl.), a u zimskim i ljetnim mjesecima i neophodna dežurstva za čišćenje leda iz tunela, održavanje skretnica i sl.

U toku 2017. godine izvođeni su i **radovi na staničnim objektima i poslovnim zgradama** u okviru tekućeg održavanja i to: opravka krova od aluminijsko rebrastog lima, salonitke i krovnog prekrivača sa crijepom, opravka hidroizolacije ravnog krova, bojenje zidova stolarije i bravarije, nabavka i postavljanje laminata, podne i zidne keramike, održavanje-opravka sanitarnih uređaja, izrada nove vodovodne instalacije, održavanje elektroinstalacije, grijanja i osvetljenja, izrada novog inventara-plakara, izrada i ugradjivanje nove stolarije, opravka bravarije i limarije, izrada horizontalnih i vertikalnih oluka i sl.

Za potrebe rada zajedničkih carinskih i graničnih organa Albanije i Crne Gore završena je adaptacija prostorija u stanici Tuzi za potrebe Albanskog osoblja.

U prošloj godini Programom planirana sredstva za radove na staničnim i poslovnim zgradama u iznosu od 78.901,00 euro realizovana su u iznosu od 61.761,45 eura.

Poslovni objekti i zgrade i pored velikog broja tekućih radova zahtijevaju mnogo veća ulaganja u investiciono održavanje imajući u vidu da su ovi objekti u eksploataciji duže od 40 godina i da osim sporadičnog većeg ulaganja u željezničke stanice Mojkovac i Kolašin i stanične i objekte na pruzi Nikšić – Podgorica ostalih većih ulaganja nije bilo.

Pri radovima održavanja željezničke infrastrukture je značajno angažovanje **šinske mehanizacije**. Nepristupačnost terena kuda prolazi pruga i nemogućnost primjene drumske mehanizacije za dopremu materijala i prevoz ljudstva, uslovljavaju značajan rad šinskih vozila na gotovo svim pozicijama tekućeg održavanja infrastrukture. Za navedene radove su angažovana sljedeća šinska vozila:

- mašine za regulisanje kolosjeka – podbijačica,
- mašina za oblikovanje zastorne prizme – plug,
- motorna pružna vozila za prevoz materijala i radnika,
- motorna pružna vozila za održavanje kontaktne mreže,
- motorno pružno autobusnog tipa, za prevoz radnika i inspekcijske preglede,
- teretni plato vagoni za opremu i prevoz materijala (zamjena šina),
- teretni vagoni za istovar tucanika,
- šinski bager,
- šinska varilačka prikolica.

Navedena šinska vozilai oprema najvećim dijelom nabavljena su u periodu od 1976. do 1983.godine. U poslednjih 14 godina nije bilo nabavke nove mehanizacije i opreme.

U radioničkom centru Podgorica kao i u stanici Mojkovac ili Kolašin u prošloj godini vršeno je:

- tekuće održavanje “krupne” pružne mehanizacije (preventivni pregledi i otklanjanje kvarova),
- tekuće održavanje “sitne” pružne mehanizacije (tirfonjerke, mašine za bušenje pragova, rezačice za šine i sl.)
- tekuće održavanje vagona, transportnih građevinskih mašina, radioničke opreme, radnih platformi na vučenim vagonima, uređaja, mjernih instrumenata i dr,
- redovni pregledi, održavanje i servisiranje i protivpožarne opreme protivpožarnih aparata,
- radovi pripreme krupne pružne mehanizacije za glavnu opravku i reviziju,
- kontrola ispravnosti razmjernika za kolosjek,
- kontrolne - probne vožnje i rad sa ovlašćenim serviserima.

U prošloj godini Programom planirana sredstva za održavanje mehanizacije u iznosu od 207.807,20 eura realizovana su u iznosu od 198.400,53 eura.

Na željezničkoj mreži Crne Gore i dalje se vrši **čuvarska služba**, sa osnovnom podjelom na ophodarske dionice i radna mjesta čuvara ophodara i čuvara objekata – mostova. Na ophodarskim dionicama, čuvarska služba se vrši u turnusu ili po vremenu, a na pruzi Vrbnica – Bar u turnusu je organizovana stalna čuvarska služba na mostovima: Ljubovidja, Tara III, Mala Rijeka i Skadarsko jezero, prvenstveno radi praćenja rada i stanja dilatacionih sprava ugrađenih na mostovima. Osoblje za čuvarsku službu se formira – školuje iz postojećeg kadra stručnim osposobljavanjem u ŽICG.

Čuvarska služba u prethodnom dvanaestomjesečnom periodu vršila se na način kako je to predviđeno važećim Redom vožnje za 2016./2017. godinu, po važećim grafikonima ophodnje i u skladu sa poslovnica za vršenje čuvarske službe. Na pruzi Vrbnica – Bar, čuvarska služba se vrši na 16 ophodarskih dionica i 4 čuvarska mjesta na mostovima (Ljubovidja, Tara III, Mala Rijeka i Skadarsko jezero) na kojima su ugrađene dilatacione sprave, a na pruzi Nikšić – Podgorica na 6 dionica ophodnje. Na pruzi Podgorica – Državna granice sa Albanijom jedna čuvarska služba, od Podgorice do stanice Tuzi.

Na osnovu prethodno izloženog, vrijednost građevinskog tekućeg održavanja po mjesecima tokom 2017.godine prikazana je u tabeli:

2017. godina	VRIJEDNOST IZVEDENIH RADOVA PO MJESECIMA	KUMULATIVNO
JANUAR	205.562,59 €	205.562,59 €
FEBRUAR	229.627,31 €	435.189,90 €
MART	236.795,89 €	671.985,79 €
APRIL	292.281,17 €	964.266,96 €
MAJ	266.452,00 €	1.230.718,96 €
JUN	416.714,30 €	1.647.433,26 €
JUL	201.250,73 €	1.848.683,98 €
AVGUST	229.221,68 €	2.077.905,66 €
SEPTEMBAR	269.279,60 €	2.347.185,26 €
OKTOBAR	323.703,73 €	2.670.888,99 €
NOVEMBAR	478.676,60 €	3.149.565,60 €
DECEMBAR	431.233,14 €	3.580.798,74 €
UKUPNO:	3.580.798,74 €	

Vrijednost realizovanih radova tekućeg održavanja po pojedinim pružnim pravcima po vrsti građevinskih radova iznosi:

VRSTA ODRŽAVANJA	PRUGA			Ukupno
	Vrbnica-Bar	Nikšić-Podgorica	Podgorica-Držav. Granica sa Albanijom	
Donji stroj	417.996,63	97.518,41	18.983,46	534.498,50
Gornji stroj	1.638.061,83	452.591,91	108.862,12	2.199.515,86
Stanične zgrade	61.761,45	0	0	61.761,45
Mehanizacija	198.400,53	0	0	198.400,53
Čuvarska služba	490.089,60	89.107,20	7.425,60	586.622,40
UKUPNO:	2.806.310,04 €	639.217,52 €	135.271,18 €	3.580.798,74 €

REKAPITULACIJA

I.1. SEKTOR ZA ODRŽAVANJE GRAĐEVINSKE INFRASTRUKTURE

R.B.	PRUGA VRBNICA - BAR	DIREKCIJA
------	---------------------	-----------

		EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	KUMULATIVNO €	%
I.1.1.	DONJI STROJ PRUGE	303.915,45	417.996,63	137,54%
I.1.2.	GORNJI STROJ PRUGE	1.678.260,10	1.638.061,83	97,60%
I.1.3.	STANIČNE ZGRADE	78.901,00	61.761,45	78,28%
I.1.4.	MEHANIZACIJA	207.807,20	198.400,53	95,47%
I.1.5.1;5.4	ČUVARSKA SLUŽBA	490.089,60	490.089,60	100,00%
UKUPNO I:		2.758.973,35	2.806.310,04	101,72%

R.B.	PRUGA NIKŠIĆ - PODGORICA	EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	DIREKCIJA	
			KUMULATIVNO €	%
I.1.1.	DONJI STROJ PRUGE	78.649,25	97.518,41	123,99%
I.1.2.	GORNJI STROJ PRUGE	561.333,85	452.591,91	80,63%
I.1.5.2	ČUVARSKA SLUŽBA	89.107,20	89.107,20	100,00%
UKUPNO II:		729.090,30	639.217,52	87,67%

R.B.	PRUGA PODGORICA - DR.GR. SA ALBANIJOM	EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	DIREKCIJA	
			KUMULATIVNO €	%
I.1.1.	DONJI STROJ PRUGE	17.436,70	18.983,46	108,87%
I.1.2.	GORNJI STROJ PRUGE	84.200,14	108.862,12	129,29%
I.1.5.3	ČUVARSKA SLUŽBA	7.425,60	7.425,60	100,00%
UKUPNO III:		109.062,44	135.271,18	124,03%

REKAPITULACIJA

R.B.	SEKTOR ZA ODRŽAVANJE GRADJEVINSKE INFRASTRUKTURE	EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	DIREKCIJA	
			KUMULATIVNO €	%
I	PRUGA VRBNICA - BAR	2.758.973,35	2.806.310,04	101,72%
II	PRUGA NIKŠIĆ - PODGORICA	729.090,30	639.217,52	87,67%
III	PRUGA PODGORICA - DR.GR. SA ALBANIJOM	109.062,44	135.271,18	124,03%
UKUPNO :		3.597.126,09	3.580.798,74	99,55%

III.2 TEKUĆE ODRŽAVANJE ELEKTROTEHNIČKE INFRASTRUKTURE

Programom tekućeg održavanja elektrotehničke infrastrukture za 2017.godinu obuhvaćeni su radovi tekućeg održavanja na:

- *kontaktnoj mreži*
 - radovi tekućeg održavanja voznog voda, obilaznog voda, napojnih vodova, opreme za vješanje, zatezanje i električno rastavljanje voznog voda, povratnog voda i uzemljenja i zaštitnih kapija,
- *energetskim postrojenjima*
 - radovi tekućeg održavanja elektrovnih postrojenja EVP, PS i PSN, aparata u elektrovnim postrojenjima, uređaja daljinskog upravljanja, distributivnih postrojenja TS i spoljne rasvjete u stanicama i ukrstnicama,
- *telekomunikacionim postrojenjima*
 - radovi na tekućem održavanju telekomunikacionih uređaja optičkog prenosnog sistema, digitalnih centrala, registrofona, dispečerskih i satnih centrala, svih kablova za rad signalnih i telekomunikacionih uređaja.

➤ *signalno – sigurnosnim postrojenjima*

- radovi tekućeg održavanja skretničkih elektropostavnih sprava, brojača osovina, auto-stop uređaja, uređaja na putnim prelazima, pretvarača i rotacionih mašina, ispravljača, dizel agregata, AKU baterija, signalno sigurnosnih uređaja u svim stanicama i ukranicama, komandnih stolova i telekomandnog centra, glavnih i manevarskih signala,

U periodu od januara do decembra 2017.godine vršeni su redovni pregledi svih sklopova **kontaktne mreže**, po potrebi zamjena i ugradnja novih rezervnih dijelova, čišćenje leda u tunelima na dijelu pruge Bijelo Polje - Podgorica, praćenje šinske mehanizacije na radovima mašinskog regulisanja kolosjeka i obezbjeđenju gradilišta zbog isključenja napona kontaktne mreže, pregled zaštitne opreme po stanicama, školovanje, obuka i ispitivanje radnika iz poznavanja propisa stabilnih postrojenja elektro vuče.

Za potrebe izgradnje infrastrukture u Opštini Bar koja se finansirala iz sredstava Kapitalnog Budžeta i rekonstrukcije željezničke infrastrukture koja se finansira iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija:

- izvršena je demontaža I ponovna montaža mreže iznad III i IV kolosjeka u stanici Sutomore radi izgradnje podvožnjaka,
- izvršeno izolovanje IV kolosjeka u stanici Virpazar za potrebe remonta gornjeg stroja pruge u tunelu Sozina,
- izolovanje drugog kolosjeka u stanicu Trebešica za potrebe remonta postrojena EVP Trebešica.

U toku 2017.godine zbog vanrednih događaja na kontaktnoj mreži (usled nevremena, neispravnih pantografa lokomotiva, pada drveta na mrežu i dr.) beznaponsko stanje iznosilo je 26²⁴h.

U sklopu održavanja **energetskih postrojenja** izvođeni su radovi na tekućem održavanju elektrovučnih postrojenja EVP, PS i PSN, aparata u elektrovučnim postrojenjima, uređaja daljinskog upravljanja, distributivnih postrojenja TS i spoljne rasvjete u stanicama i ukranicama.

U sklopu navedenog održavanja izvršavani su redovni mjesečni pregledi pogonske opreme u svim energetskim postrojenjima, a prema ukazanoj potrebi obavljane i veće intervencije.

Izvršen je pregled mjerne garniture, ispitivanje i baždarenje obračunskih električnih brojila sa prenosom podataka sa predstavnicima Elektroprenosa u postrojenju EVP Trebešica, EVP Mojkovac, EVP Bar i EVP Podgorica,

Izvršena je opravka električne instalacije za napajanje spoljne stubne rasvjete i strujnih veza i rad na popravci kablovskog priključnog ormara za napajanje stanične zgrade u stanici Bijelo Polje.

Vršene su redovne mjesečne kontrole i po ukazanoj potrebi intervencije na uređajima *daljinskog upravljanja kao i* redovno održavanje *distributivnih postrojenja* TS 10/0,4 kV, STS 25/0,22 kV, TS 35/0,4 kV i opreme u svim stanicama i ukranicama.

Investicioni radovi na kompletnoj zamjeni elekto-vučnog postrojenja Trebešica koji se finansiraju iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija značajno će poboljšati stanje opreme i stabilnost napajanja mreže kao i olakšati radove tekućeg održavanja na ovim veoma zahtjevnim objektima.

U sklopu održavanja **elektronskih komunikacija** vršeni su radovi na tekućem održavanju telekomunikacionih uređaja, optičkog prenosnog sistema, digitalnih centrala, registrofona,

dispečerskih i satnih centrala, TK pulteva, pružnih telefona, razglasnih uređaja, kao svih kablova za rad signalnih i telekomunikacionih uređaja.

U sklopu radova remonta pruge Kos - Kolašin i sanacije tunela br. 190 i 193 vršen je i nadzor nad radovima u cilju neophodne zamjene oštećenih kablova i zaštite postojećih od mehaničkog oštećenja prilikom izvođenja radova.

Na telekomunikacionim uređajima u toku 2017. godine nastalo je ukupno 307 smetnji sa ukupnim vremenom trajanja od 436²⁶h od kojih su:

- 115 smetnji na IP telefoniji,
- 108 smetnji na PT,
- 61 smetnja na ŽAT brojevima i
- 24 smetnje na ATC centrali.

U sklopu održavanja **signalno-sigurnosnih uređaja** vršeni su radovi tekućeg održavanja skretničkih elektropostavnih sprava, brojača osovina, auto-stop uređaja, uređaja na putnim prelazima, pretvarača i rotacionih mašina, ispravljača, dizel agregata, AKU baterija, signalno sigurnosnih uređaja u svim stanicama i ukrsnicama, komandnih stolova i telekomandnog centra, glavnih i manevarskih signala.

Nemogućnost nabavke rezervnih dijelova zbog zastarjele tehnike kod signalno-sigurnosnih uređaja, otuđivanje bakarnih kablova i AKU baterija na putnim prelazima su značajno opterećivali rad svih službi održavanja signalno-sigurnosnih uređaja.

U sklopu navedenog održavanja izvršavani su redovni mjesečni pregledi a prema ukazanoj potrebi obavljane i veće intervencije.

U ukrsnici Kos je u sklopu remonta pruge Kolašin – Kos, kao i ukrsnice Kos, izvršena ugradnja novih pružnih baliza, grijača skretnica, skretničkih postavnih sprava i skretničkog osvjjetljenja. U sklopu remonta je i izvršena antikorozivna zaštita glavnih signala, predsignala i ponavljača predsignala i izlaznih signala. Takođe, u stanicama Nikšić i Ostrog izvršena je ugradnja grijača skretnica. Prethodno svi navedeni radovi finansirani iz sredstava međunarodnih finansijskih institucija značajno unapređuju stanje opreme i bezbjednosti saobraćaja i smanjuju troškove tekućeg održavanja.

U toku 2017. godine na signalno-sigurnosnim uređajima je bilo ukupno 1.815 smetnji, u trajanju od 10.084⁰⁵h što u prosjeku iznosi 5⁵⁵h po jednoj smetnji od kojih su:

- 676 smetnji, u trajanju od 4.905⁵⁸h u RJ Podgorica, (uređaji na putnim prelazima Bistrica, Morača, Virpazar i Vukovci su osposobljeni nakon nabavke rezervnih dijelova koji su nedostajali za njihovo pouzdano i ispravno funkcionisanje)
- 208 smetnji u trajanju od 1.273²³h u RJ B.Polje,
- 257 smetnji u trajanju od 1.850¹⁶h u RJ Bar,
- 83 smetnje u trajanju od 595⁴²h u RJ Nikšić

Vrijednost kompletnog *elektrotehničkog tekućeg održavanja* po mjesecima tokom 2016. godine prikazana je u tabeli:

2017. godina	VRIJEDNOST IZVEDENIH RADOVA PO MJESECIMA	KUMULATIVNO
JANUAR	96.886,68 €	96.886,68 €
FEBRUAR	98.309,98 €	195.196,66 €

MART	94.861,75 €	290.058,41 €
APRIL	100.617,92 €	390.676,33 €
MAJ	92.580,05 €	483.256,38 €
JUN	100.280,10 €	583.536,48 €
JUL	93.470,80 €	677.007,28 €
AVGUST	97.824,80 €	774.832,08 €
SEPTEMBAR	100.437,15 €	875.269,23 €
OKTOBAR	139.789,28 €	1.015.058,51 €
NOVEMBAR	124.172,63 €	1.139.231,14 €
DECEMBAR	87.446,12 €	1.226.677,26 €
UKUPNO:	1.226.677,26 €	

Upoređenje planiranih Programom i realizovanih sredstva za elektro održavanje u 2017.godini dato je u tabeli:

VRSTA TEKUĆEG ODRŽAVANJA	PLANIRANA SREDSTVA ZA 2017.godinu	REALIZOVANO ZA 12 MJESECI	REALIZACIJA %
KONTAKTNA MREŽA	520.041,95	506.376,52	
ENERGETSKA POSTROJENJA	155.327,33	157.579,20	
ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE	274.852,00	292.223,39	
SIGNALNO-SIGURNOSNA POSTROJENJA	251.178,83	270.498,15	
UKUPNO:	1.201.400,11 €	1.226.677,26 €	102,10%

U narednoj tabeli prikazane su vrijednosti tekućeg elektro održavanja po prugama i po vrsti održavanja:

REKAPITULACIJA

I.2. SEKTOR ZA ELEKTROTEHNIČKE POSLOVE

R.B.	PRUGA VRBNICA - BAR	EUR PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	KUMULATIVNO €	%
I.2.1.	KONTAKTNA MREŽA	403.869,33	401.871,10	
I.2.2.	ENERGETSKA POSTROJENJA	123.034,92	123.159,48	
I.2.3.	ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE	192.733,00	204.318,06	
I.2.4.	SIGNALNO-SIGURNOSNI UREĐAJI	176.644,68	190.982,05	
UKUPNO :		896.281,93	920.330,69	102,68%

R.B.	PRUGA NIKŠIĆ - PODGORICA	EUR PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	KUMULATIVNO €	%
I.2.1.	KONTAKTNA MREŽA	116.172,62	104.505,42	
I.2.2.	ENERGETSKA POSTROJENJA	32.292,41	34.419,72	
I.2.3.	ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE	73.235,00	77.758,63	

I.2.4.	SIGNALNO-SIGURNOSNI UREĐAJI	53.892,67	58.132,43	
UKUPNO :		275.592,70	274.816,20	99,72%
R.B.	PRUGA PODGORICA - DR.GR. SA ALBANIJOM	EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	KUMULATIVNO €	%
I.2.3.	ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE	8.884,00	10.146,70	
I.2.4.	SIGNALNO-SIGURNOSNI UREĐAJI	20.641,48	21.383,67	
UKUPNO :		29.525,48	31.530,37	106,79%

REKAPITULACIJA

R.B.	SEKTOR ZA ELEKTROTEHNIČKE POSLOVE	EURA PO PROGRAMU ZA 12 MJESECI	KUMULATIVNO €	%
I	PRUGA VRBNICA - BAR	896.281,93	920.330,69	
II	PRUGA NIKŠIĆ - PODGORICA	275.592,70	274.816,20	
III	PRUGA PODGORICA - DR.GR. SA ALBANIJOM	29.525,48	31.530,37	
UKUPNO :		1.201.400,11	1.226.677,26	102,10%

III.3 UPRAVLJANJE I REGULISANJE SAOBRAĆAJA

Programom za tekuće održavanje željezničke infrastrukture za 2017.godinu opredjeljena su sredstva u iznosu od 2.004.007,53 eura za upravljanje i regulisanje saobraćaja.

Navedena sredstva predstavljaju troškove zaposlenih u Sektoru za upravljanje i regulisanje saobraćaja (zarade zaposlenih, nabavku službene i zaštitne odjeće i ljekarske preglede, ogrijevno drvo, obrasci za regulisanje saobraćaja i sl.).

Upravljanje i regulisanje saobraćaja obuhvata planiranje, praćenje i upravljanje saobraćajem na cijeloj željezničkoj mreži, svakodnevno u toku 24 sata, kako na otvorenoj pruzi tako i u stanicama.

Regulisanje saobraćaja vršeno je iz operativnog centra Podgorica (saobraćajni dispečeri i TK dispečeri) i preko izvršnog osoblja stanica i ukrasnica (šefovi stanica, otparnici vozova).

Navedena sredstva u toku 2017. godine realizovana su u iznosu od 1.992.524,00 eura za plate zaposlenih, odnosno 99,55 % od planiranog, kako je prikazano u narednoj tabeli:

TEKUĆA 2017. godina	VRIJEDNOST IZVEDENIH RADOVA PO MJESECIMA	KUMULATIVNO
JANUAR	184.797,40 €	184.797,40 €
FEBRUAR	184.797,40 €	369.594,80 €
MART	127.635,18 €	497.229,98 €
APRIL	152.415,81 €	649.645,79 €
MAJ	187.456,29 €	837.102,08 €

JUN	159.860,79 €	996.962,87 €
JUL	137.548,08 €	1.134.510,95 €
AVGUST	177.989,86 €	1.312.500,81 €
SEPTEMBAR	140.479,44 €	1.452.980,25 €
OKTOBAR	205.467,80 €	1.658.448,05 €
NOVEMBAR	156.462,36 €	1.814.910,41 €
DECEMBAR	177.613,59 €	1.992.524,00 €
UKUPNO:	1.992.524,00 €	

Razlika od 42.669,38 eura usmjerena je na neophodne radove na građevinskom i elektro održavanju pruga.

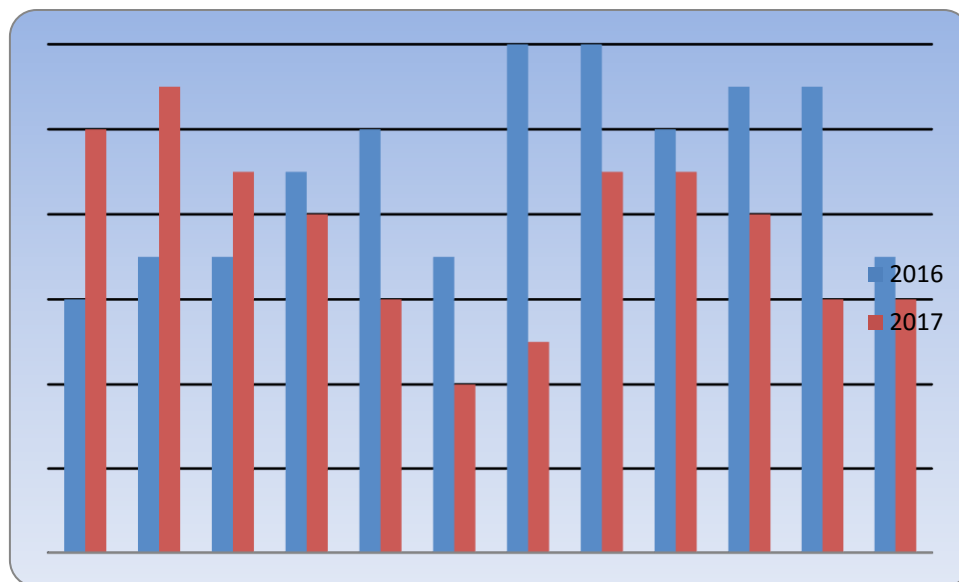
U protekloj godini na željezničkoj mreži u Crnoj Gori saobraćalo 5974 teretnih vozova po relacijama:

- a) Podgorica-Nikšić-Podgorica 1.679 vozova
- b) Podgorica-Tuzi-Podgorica 386 vozova
- c) Podgorica-Bijelo Polje-Podgorica 1.662 vozova
- d) Podgorica-Bar-Podgorica 2.247 vozova

U teretnim kolima prevezeno je 2.573.139 neto tona robe, odnosno 5.348.376 bruto tona, pri čemu je obim prevoza u 2017. godini uvećan za 44.43 %.

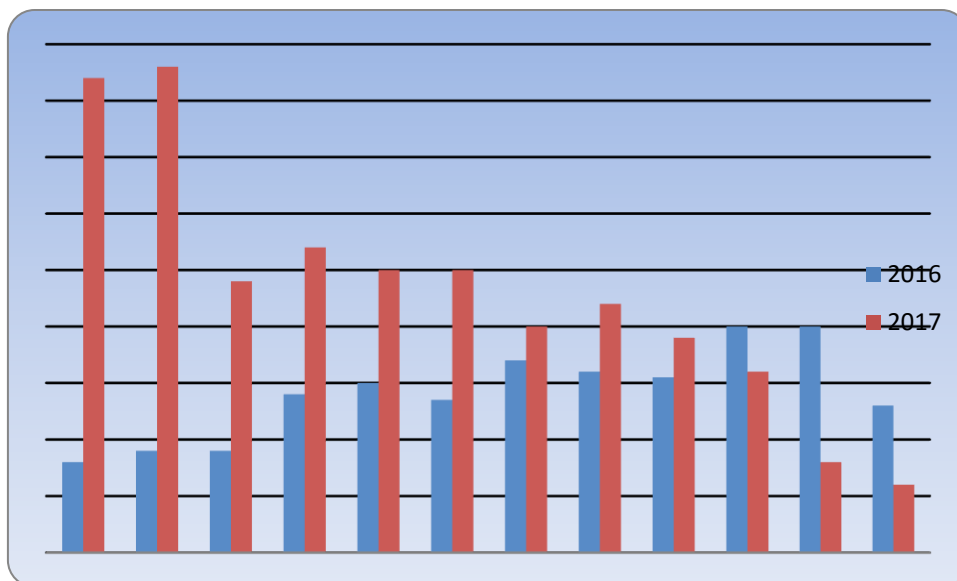
Na prugama u Crnoj Gori saobraćalo je 10.510 vozova za prevoz putnika od čega u međunarodnom saobraćaju 1.227 voz (27.00 % manje nego 2016.god.), odnosno 9.283 lokalnih putničkih vozova (26.88 % manje nego 2016.god.).

U 2017 godini na prugama u Crnoj Gori prosječan broj uvedenih laganih vožnji je bio 8 i manji je za 16,5 % u odnosu na 2016.godinu kada ih je bilo 9.

Uporedni pregled broja privremenih laganih vožnji, januar – decembar 2016./2017. godine

U 2017. godini, produžeci voznih vremena zbog uvedenih laganih vožnji su u prosjeku iznosili 23 minuta. U odnosu na 2016. godinu (14 minuta), produžeci voznih vremena u 2017. godini su povećani za 62,9 %.

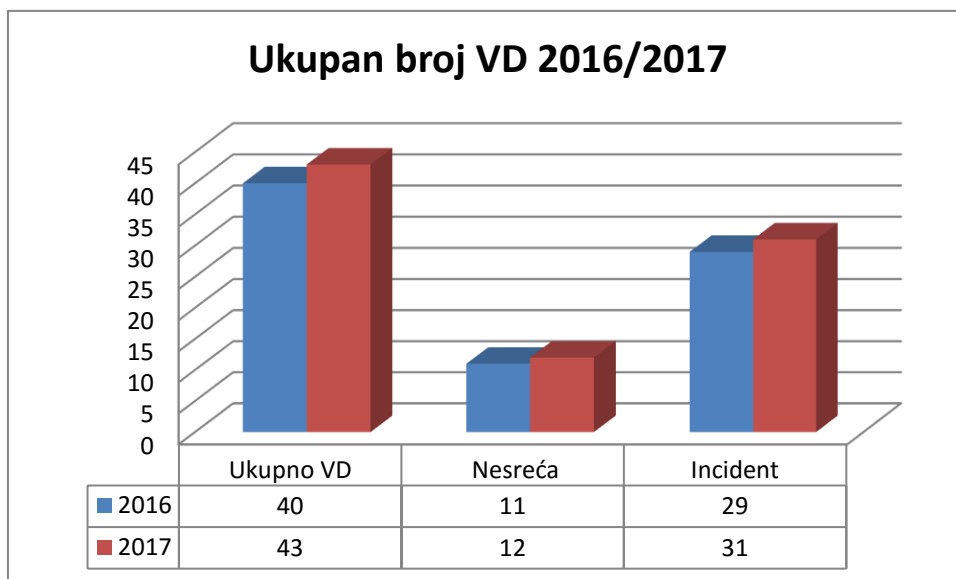

Uporedni prikaz produžetka voznih vremena, januar – decembar 2016./2017. godine

U periodu I - XII 2017.godine odobreno je 1.489 zatvaranja pruge i kolosjeka za potrebe tekućeg održavanja, potrebe remonta kao i za potrebe vanrednog održavanja, od čega za:

- Sektor za elektrotehničke poslove 363,
- Sektor za održavanje građevinske infrastrukture 1.126.

U 2017.godini dogodila su se 43 vanredna događaja, od čega 12 nesreća i 31 incidentat, koji su uzrokovali prekid saobraćaja (zbog otklanjanja posledica) u trajanju od 77 sati.

Uporedni pregled broja vanrednih događaja, januar – decembar 2016./2017.godine

Do povećanja broja vanrednih događaja u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu došlo je usled povećanja broja tehničkih nedostataka na postrojenjima i voznim sredstvima.

PREGLED OGRANIČENIH BRZINA				
RED. BR.	IZMEĐU SLUŽBENIH MJESTA	KILOMETARSKI POLOŽAJ od - do	BRZINA km/h	PRIMJEDBA
PRUGA BIJELO POLJE – PODGORICA – BAR				
1	Bijelo Polje - Kruševo	km 298+420-298+530	30	stanja trupa pruge
2	Prolazni kolosjek u uk.Kruševo	km 303+800 - 304+800	50	ne elektrificiran III kolosjek I osiguranje skretnica br.2 i 7
3	Kruševo - Mijatovo Kolo	km 311+250-311+750	30	tehničko stanje mosta "Ljuboviđa"
4	Mojkovac - Trebaljevo	km 321+890-322+020	50	tehničko stanje mosta "Tara I"
5	Trebešica - Lutovo	km 364+500 - 370+000	30	nestabilne kosine
6	Bioče - Podgorica	km 394+400 - 397+000	40	nestabilne kosine
7	Virpazar - Sutomore	km 436+400 - 437+100	50	klizište
8	Sutomore – Bar	km 448+980-450+300	20	klizište
PRUGA PODGORICA – TUZI – BAJZE (HSH)				
1	Tuzi – Bajze	km 14+100 - 24+740	50	stanje trupa pruge

**PREGLED NAJVEĆIH DOPUŠTENIH BRZINA
RED VOŽNJE 2017./2018.godinu**

RELACIJA	NAJVEĆA DOPUŠTENA BRZINA km/h
PRUGA VRBNICA - BAR	
Vrbnica - Državna granica sa Srbijom	80
Bijelo Polje – Kos	80
Kos - Bratonožici	50
Bratonožići – Podgorica	60
Podgorica – Bar	70
PRUGA NIKŠIĆ - PODGORICA	
Nikšić – Podgorica	60
PRUGA PODGORICA - BAJZE (HSH)	
Podgorica - Državna granica Tuzi	70
Državna granica Tuzi – Bajze	35

PREGLED VAŽEĆIH PRIVREMENIH LAGANIH VOŽNI

RED. BR.	RELACIJA od - do	KILOMETARSKI POLOŽAJ (km)	LAGANA VOŽNJA Vmax (km/h)	PRIMJEDBA
PRUGA VRBNICA – BAR				
1	otvorena pruga uk.Trebaljevo - st.Kolašin	km 333+325 - 335+350	50	zbog radova na sanaciji mosta u km 333 + 351 i velikog čeličnog mosta u km 334 + 351
2	otvorena pruga uk.Kos-st.Trebešica	km 358+400 - 358+450	10	odronjavanje zemlje
3	ukrsnica Lutovo skretnica broj 3	km 369+910 - 369+960	10	loše stanje skretnice
PRUGA NIKŠIĆ-PODGORICA				
4	otvorena pruga uk.Ostrog - st.Danilovgrad	km 21+900 - 22+100	30	zbog odrona i naprsnuća šine (na varu)

U odnosu na važeći red vožnje tehničke brzine kod svih vozova su smanjene oko 1.5 % . Razlog smanjenja tehničke brzine kod putničkih i teretnih vozova je to što su dodate dvije ograničene brzine koje su uticale su na povećanje voznih vremena u novom redu vožnje.

Komercijalne brzine kod međunarodnih brzih i lokalnih putničkih vozova su o odnosu na važeći red vožnje ostale približno iste u odnosu na važeći red vožnje.

Kod teretnih vozova komercijalne brzine su povećane za 3.60 % iz razloga što su vremena zadržavanja u stanicama zbog saobraćajne situacije i bavljenja vozova na pruzi skraćena u odnosu na važeći red vožnje.

TEHNIČKE I KOMERCIJALNE BRZINE		
VRSTA VOZA	TEHNIČKA BRZINA (km/h)	KOMERCIJALNA BRZINA (km/h)
Brzi	58.30	49.69
Lokal	59.86	48.23
Teretni	54.48	45.51

IV. SREDSTVA IZ KAPITALNOG BUDŽETA

U sklopu remonta i elektrifikacije pruge Nikšić - Podgorica sastavni dio projektne dokumentacije bio je i Elaborat optimizacije putnih prelaza na pomenutoj pruzi. Naime, od 41-og putnog prelaza na pruzi Nikšić - Podgorica dužine 56 km po navedenom Elaboratu i uzimajući u obzir Zakon o željeznici, Zakon o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju i Pravilnik o ukrštanju željezničke pruge i javnog puta za mjesto ukrštanja željezničke pruge i puta u nivou određena su 22 putna prelaza (2 u Opštini Nikšić, 14 u Opštini Danilovgrad i 6 na teritoriji Glavnog grada).

Kriterijumi na osnovu kojih je određen broj putnih prelaza na osnovu navedenog Elaborata i navedenih Zakona i Pravilnika je bio: broj prelaza vozila u toku 24 sata, veličina naselja kojim gravitiraju putni prelazi, značaj putnog prelaza za mještane i industrijske pogone, topografskih i urbanističkih uslova, razmaka između putnih prelaza prema kojima razmak između dva susjedna putna prelaza ne može da bude manji od 1000 m na željezničkoj pruzi od značaja za regionalni saobraćaj odnosno ne smije biti manji od 700 m kada je zbog nepovoljnih topografskih ili urbanističkih uslova dužina spojnih puteva pri svođenju prelaza na susjedne veća od 4500m.

Zbog nezadovoljstva mještana i Opštine Danilovgrad ponuđenim alternativnim rješenjima ukinutim putnim prelazima Pažići, Ždrebaonik, Stankovići, Bjelova i Spuž, pruga Nikšić – Podgorica ne može dobiti konačnu upotrebnu dozvolu. Postojanje ovih putnih prelaza na terenu uslovljava da svaki voz ispred ovih putnih prelaza mora da stane, kao i da se ne mogu uspostaviti projektovane brzine.

Od 2014.godine za rješavanje eksproprijacije, izradu i reviziju tehničke dokumentacije i izgradnju saobraćajnica kojim bi se drumski i pješački saobraćaj usmjerio do najbližeg putnog prelaza i izgradnju podvožnjaka kao alternativnih rješenja ukidanju putnih prelaza Pažići, Ždrebaonik, Stankovići, Bjelova i Spuž, planiraju se i izdvajaju sredstva iz Kapitalnog Budžeta. Izrađena je cjelokupna projektna dokumentacija za izgradnju 2 podvožnjaka i dvije alternativne saobraćajnice i riješen veći dio imovinsko pravnih odnosa.

Na osnovu odobrenih sredstava iz Kapitalnog Budžeta tokom 2016. i 2017.godine izvođeni su radovi na izgradnji saobraćajnice Stankovići-Kruščica-Bjelova-Ljutotuk kojom se ukidaju dva putna prelaza Stankovići i Bjelova. Do sada izvedenim radovima, koji kasne zbog neopravdanih razloga od strane Izvođača radova, stvoreni su uslovi za ukidanje pomenutih putnih prelaza i vozovi na predmetnim lokacijama voze redovnom brzinom bez stajanja. Takođe, stvorena je i nesmetana komunikacija stanovništva koji gravitiraju ovim putnim prelazima usmjeravanjem saobraćaja novoizgrađenom saobraćajnicom do najbližih susjednih prelaza Ljutotuk i Kruščica. Za navedene radove, troškove nadzora i rješavanje imovinsko pravnih odnosa utrošeno je u 2017.godini 201.878,80 eura.

V. REKONSTRUKCIJA I MODERNIZACIJA ŽELJEZNIČKE INFRASTRUKTURE KROZ KREDITNE ARANŽMANE I SREDSTVA PREDPRISTUPNE POMOĆI

Željeznička infrastruktura (ŽICG) je korisnik kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (ČEB, EIB, EBRD) kao i sredstava predpristupne podrške (IPA fondovi) za rekonstrukciju i modernizaciju pruga u Crnoj Gori (izrada projektne dokumentacije i investicioni radovi za građevinsku i elektrotehničku infrastrukturu). Za kreditna sredstva EIB, EBRD i ČEB garanciju je dala Država. Za sredstva predpristupne podrške (IPA), Željeznička infrastruktura je do 2014. godine iz sopstvenih izvora obezbjeđivala i nezavisni nadzor kao kontribuciju

donatorskim sredstvima. Od 2014. godine Država preko Direkcije javnih radova iz Kapitalnog budžeta obezbjeđuje učešće u finansiranju u iznosu od 15% ugovorenih radova.

Efikasno korišćenje sredstava i dobijanje maksimalne koristi od tih sredstava, usko je povezano sa institucijama odgovornim za upravljanje investicijama na željezničkoj infrastrukturi.

Željeznička infrastruktura za planiranje investicija, praćenje kredita, pripremu tenderske dokumentacije i komunikaciju sa međunarodnim finansijskim institucijama ima organizacijski uspostavljen Jedinicu za implementaciju projekata (PIU), koja u saradnji sa drugim Sektorima u ŽICG, upravlja investicionim projektima i odgovorna je za efektivno planiranje, finansiranje, pripremu, koordinaciju, monitoring i evaluaciju projekata koji su predloženi ili odobreni za finansiranje iz međunarodnih izvora. Postojeća PIU jedinice nije popunjena potrebnim ekspertskim kadrom (javne nabavke, pravna i finansijska oblast, inženjerski kadrovi iz oblasti građevine, elektrotehnike i saobraćaja). Trenutno pet zaposlenih ne mogu odgovoriti svim zahtjevnim obavezama u pripremi i realizaciji projekata.

Na efikasnost vođenja i planiranje investicija u željezničkom sektoru utiče uključenost previše institucija (MSP, MORT, Sekretarijat za razvojne projekte, Direkcija javnih radova, Direkcija za željeznice, ŽICG):

- *Za projekte koji se finansiraju kreditnim sredstvima Evropske investicione banke ili Evropske banke za obnovu i razvoj linija komunikacije je sljedeća:*
 - Ministarstvo finansija ima svojstvo garanta (zbog izdavanja garancija);
 - Ministarstvo saobraćaja, resorno Ministarstvo za definisanja prioriteta i mjere;
 - ŽICG, u svojstvu Naručioca posla.
- *Za projekte koji se finansiraju donatorskim sredstvima iz fondova EU, linija komunikacije je definisana putem Operativne strukture (Zaključkom Vlade Crne Gore 14. april 2011. godine) koju čine sljedeće institucije:*
 - Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u svojstvu tijela odgovornog za operativni program i nadležno je za sveobuhvatno upravljanje i sprovođenje Operativnog programa;
 - Ministarstvo saobraćaja, resorno Ministarstvo u svojstvu tijela odgovornog za prioritet/mjeru;
 - Direkcija javnih radova u svojstvu implementacionog tijela;
 - ŽICG u svojstvu krajnjeg primaoca.
- *Za projekte koji se finansiraju posredstvom Zapadnobalkanskog investicionog okvira, WBIF, linija komunikacije je sljedeća:*
 - Ministarstvo vanjskih poslova obavlja koordinativne uloge u procesu odobravanja projekata Zapadnobalkanskog investicijskog okvira;
 - Ministarstvo saobraćaja, resorno Ministarstvo u svojstvu tijela odgovornog za prioritet/mjeru;
 - ŽICG, krajnji primalac na projektu.

V.1 STATUS I NAMJENA KREDITA DODIJELJENIH ŽELJEZNIČKOJ INFRASTRUKTURI NA DAN 31.12.2017.godini

➤ EBRD operativni broj 37232 (III tranša)

- Period otplate **17.09.2013.-17.03.2027. godine;**
- Iznos rate **148.454,70 €, kamatna stopa 1% + šestomjesečni €ibor**
- Potpisan **06.04.2009. godine**
- Inicijalni iznos kredita **4.000.000,00 eura**
- Iskorišćeni iznos kredita **4.000.000,00 eura**

- Stanje kreditnog duga **na dan 31.12.2017. godine 2.820.639,29 eura**

➤ **EBRD operativni broj 37232- dodatak III tranše**

- Rehabilitacija - remont gornjeg stroja pruge na dionici otvorena pruga Kolašin – Kos, sa staničnim kolosjecima u stanici Kos (Radovi su završeni i u toku je garantni period).
- Rehabilitacija - sanacija 3 tunela na dionici Kos – Trebešica (Svi radovi su završeni i u toku je garantni period).
- Radovi na sanaciji 4 propusta i regulaciji 3 vodotoka u zoni mostova i jednog vijadukta (Ugovor je potpisan i radovi su završeni na 6 lokacija, a na preostale dvije očekuje se tokom 2018. godine.)
- Period otplate **17.09.2013.-17.03.2027. godine;**
- Iznos rate **zavisi od povučenih sredstava, kamatna stopa 1% + šestomjesečni €ibor**
- Potpisan **12.10.2012. godine**
- Inicijalni iznos kredita **10.000.000,00 eura**
(uvećan za preusmjerena sredstva od ostatka kredita iz III tranše u iznosu od **372.869,67 eura**)
- Iskorišćeni iznos kredita **8.054.117,64 eura**
- Neiskorišćeni iznos kredita **2.318.752,03 eura**
- Stanje duga **na dan 31.12.2017. godine 7.048.174,19 eura**

S obzirom da je prvobitno raspoloživost kreditnih sredstava bila do 15.januara 2017.godine, pokrenuta je procedura i dobijena je saglasnost za produžetak raspoloživosti za narednih 12 mjeseci.

➤ **EBRD operativni broj 40344** namjenjen za:

- Rekonstrukciju i sanaciju 10 tunela na pruzi Nikšić-Podgorica (realizovan projekat),
- Građevinsko uređenje 20 putnih prelaza (realizovan projekat),
- Izradu Glavnih projekata sanacije klizišta Povija i Bare Šumanovića (realizovan projekat),
- Rekonstrukciju staničnih zgrada Nikšić i Ostrog (realizovan projekat),
- Betonske radove na potpornim zidovima, gredama, temeljnim stopama i kanaletama od Nikšića do Danilovgrada (realizovan projekat),
- Građevinsku rekonstrukciju pretovarno-istovarnih kolosjeka izvlačnjaka i kolosječnih veza u stanici Nikšić (realizovan projekat),
- Radovi na sanaciji dva klizišta: Bare Šumanovića i Povija (realizovan projekat),
- Restruktuiranje radne snage (uplaćena sredstva za otpremnine radnika),
- Ugradnja grijača skretnica u Nikšiću i Ostrogu (realizovan projekat i uplaćen avans od 78.447,01 euro).
- Izrada Glavnih projekata, revizija i nadzor nad radovima i radovi sanacije kosina na pruzi Nikšić – Podgorica (početak implementacije se očekuje za I kvartal 2018.godine, a predviđeno trajanje aktivnosti na izradi Glavnih projekata i vršenje nadzora nad radovima je 43 mjeseca).
- Period otplate **17.03.2014.-17.09.2024. godine;**
- Iznos rate **681.818,18 €, kamatna stopa 1% + šestomjesečni €ibor**
- Potpisan **11.12.2009. godine**
- Inicijalni iznos kredita **15.000.000,00 eura**
- Iskorišćeni iznos kredita **13.359.422,52 eura**
- Neiskorišćeni iznos kredita **1.640.577,48 eura**
- Stanje duga **na dan 31.12.2017. godine 8.534.559,24 eura**

S obzirom da je prvobitno raspoloživost kreditnih sredstava bila do 30. januara 2017.godine, pokrenuta je procedura i dobijena je saglasnost za produžetak raspoloživosti za narednih 12 mjeseci.

- **ČEB – Pojedinačni Ugovor broj 22184** namijenjen za:
 - Elektrifikaciju pruge Nikšić – Podgorica, dionica Nikšić – Ostrog (realizovan projekat)
 - Period otplate **15.03.2013.-15.09.2022. godine / 20 rata/**
 - Iznos rate **248.905,08 eura, kamatna stopa 1,95%+ šestomjesečni €ibor**
 - Potpisan **12.12.2011. godine**
 - Inicijalni iznos kredita **5.000.000,00 eura**
 - Iskorišćeni iznos kredita **4.978.101,65 eura**
 - Neiskorišćeni iznos kredita **0,00 eura**
(ŽICG je odustala od predviđenih radova po Ugovoru, tako da je ukupan iznos kreditnog zaduženja po IV etapi 4.978.101,65 eura)
 - Stanje duga **na dan 31.12.2017. godine 2.489.050,85 eura**
- **ČEB – Ugovor o kreditu 21026** namijenjen za:
 - Remont i elektrifikaciju pruge Nikšić – Podgorica (realizovan projekat) ;
 - Restruktuiranjem Željeznice Crne Gore AD i Ugovorom o preuzimanju i konverziji duga u akcijski kapital od 19.01.2009.godine, Vlada Crne Gore – Ministarstvo finansija je preuzelo obaveze po osnovu kredita kod ČEB-a u iznosu od 48.046.163,00 eura.
Država nije preuzela nerealizovana sredstva u momentu preuzimanja i konverziji duga u akcijski kapital u iznosu od **1.435.368,67 eura**. Navedena sredstva su evidentirana u poslovnim knjigama ŽICG AD kao obaveza vraćanja kreditnog duga i ista dospijevaju za plaćanje u decembru 2017. i junu 2018. godine.
 - **Stanje duga na dan 31.12.2017. godine 758.844,20 eura**
- **EIB broj 25.980** namijenjen za:
 - Izradu projektne dokumentacije za sanaciju 16 čeličnih mostova na pruzi Vrbnica – Bar (realizovan projekat)
 - Tehnička kontrola projektne dokumentacije za 16 čeličnih mostova (realizovan projekat)
 - Izvođenje radova sanacije po urađenim projektima (realizovni projekti sanacije mostova Trebaljevo i mjere hitne sanacije mostova Ljuboviđa, Malo Trebaljevo, Skrbuša i Tanki Rt. Radovi sanacije mosta Morača su takođe završeni i nakon otklanjanja nedostataka vezanih za zamjenu 30 pragova na mostu očekuje se potpisivanje potvrde o preuzimanju radova i početak garantnog perioda)
 - Nadzor nad izvođenjem radova sanacije mostova (realizovan ugovor)
 - Period otplate **20 godina, grejs period 5 godina, kamatna stopa – fiksna 3,28%**
 - Potpisan **03.01.2011. godine**
 - Inicijalni iznos kredita **7.000.000,00 eura**
 - Iskorišćeni iznos kredita **7.000.000,00 eura**
 - Neiskorišćeni iznos kredita **0,00 €**
 - Stanje duga na dan 31.12.2017. godine **7.000.000,00 eura**

V.2 STATUS I NAMJENA SREDSTAVA PREDPRISTUPNE POMOĆI DODIJELJENIH ŽELJEZNIČKOJ INFRASTRUKTURI NA DAN 31.12.2017. GODINE

Iz sredstava IPA III za regionalni razvoj za period 2012.- 2016. godina za izradu projekata sanacije i izvođenje radova na sanaciji 12 kosina na dionici Kos – Podgorica i nabavku i

instalaciju novog elektrovučnog postrojenja u Trebešici opredjeljenja su sredstva u iznosu od **7,7 mil. eura**, dok se iz nacionalnog programa za pripremu dokumentacije finansira 600 000 eura. Nakon uspostavljanja decentralizovanog implementacionog sistema na nivou Ministarstva održivog razvoja i turizma, Direkcija javnih radova je određena za nosioca komponente IPA III.

Projektna dokumentacija sanacije kosina na nivou Idejnog projekta je urađena, revidovana i isporučena ŽICG. Isporuci dokumentacije je prethodila duga procedura tenderskog postupka (žalbe ponuđača, ponovno raspisivanje tendera) kao i problemi u isporuci dokumentacije (primjedbe revizije komisije na kvalitet dokumentacije projektanta). Projektnu dokumentaciju uradila je firma Safege, a reviziju Institut za građevinarstvo iz Podgorice. Reviziju tehničke dokumentacije u iznosu od 25.000 eura finansirala je ŽICG.

Imajući u vidu kašnjenja u isporuci dokumentacije, kao i period raspoloživosti sredstava do kraja 2017.godine, na prijedlog ŽICG, a uz saglasnost Ministarstva održivog razvoja i turizma i Delegacije EU, izvršeno je preusmjeravanje sredstava u iznosu od 4,33 mil. eura na projekat "Remonta gornjeg stroja na dionici Virpazar – Sutomore" u tunelu Sozina. Krajem 2016. godine nakon sprovedenih tenderskih procedura izabran je izvođač radova (STRABAG AG, Austrija) i nadzor na izvođenju radova (Institut za građevinarstvo doo, Podgorica). Projekat je završen u decembru 2017. godine. U toku je garantni period.

Urađena je tehnička dokumentacija za nivo Idejnog projekta, pripremljen tender i krajem 2016. godine je izabran izvođač za izradu glavnog projekta i izvođenje radova za novo elektrovučno postrojenje u Trebešici (SIEMENS, Srbija). Takođe, izabrana je i firma za vršenje nadzora nad radovima (EMINENT). U toku 2017. godine urađen je i revidovan Glavni projekat i radovi su privedeni kraju.

Za izradu tehničke dokumentacije iz **sredstava Investicionog fonda za zemlje Zapadnog Balkana (WBIF)**, Crnoj Gori su kroz 5 poziva odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 10 mil. eura i to:

- U okviru **X poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (WBIF)** odobrena su sredstva u iznosu od **1 mil. eura** za izradu tehničke dokumentacije, reviziju i pripremu tendera za izvođenje radova na zamjeni signalno/sigurnosnog uređaja u stanici Podgorica kao i specijalnog pregleda stanja 91-og betonskog mosta. Projekat realizovan;
- U okviru **XIII poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (WBIF)** odobrena su sredstva u iznosu od **2,5 miliona eura** za pregled 106 tunela i pripremu Glavnih projekata za sanaciju urgentnih tunela na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar. Izrada Glavnih projekata je u toku;
- U okviru **XIV poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (WBIF)** odobrena su sredstva u iznosu od **3 miliona eura** za izradu Glavnih projekata za sanaciju betonskih mostova na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar. Izrada Glavnih projekata je u toku;
- U okviru **XVI poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (WBIF)** odobrena su sredstva u iznosu od **1,5 miliona eura** za izradu Glavnih projekata za zamjenu signalno/sigurnosnih uređaja u stanicama od Podgorice do Bara na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar. U toku je usaglašavanje Projektnog zadatka sa EIB-om;
- Crnoj Gori je u okviru **XVII poziva Zapadnobalkanskog investicionog okvira (WBIF)**, odobrena su sredstva u iznosu od **2 miliona eura** za pripremu Glavnih projekata za

Zamjenu signalno/sigurnosnih uređaja u stanicama od Podgorice do Bijelog Polja i za sanaciju klizišta Ratac. U toku je usaglašavanje Projektnog zadatka sa EIB-om.

Takođe, za programski period **IPA 2014-2020** aplicirano je za izvođenje radova na remontu gornjeg stroja pruge, na dionici pruge Kos - Trebešica i Lutovo - Podgorica kao i izvođenje radova na adaptaciji pograničnih stanica Bijelo Polje i Tuzi. Namijenjena sredstva za navedeni period iznose 26.215.000 eura, za čiju realizaciju iz državnog budžeta treba obezbijediti iznos od 2.621.500 eura (10%).

U sklopu navedenog paketa predpristupne pomoći za period 2017.- 2019.godina odobreni su projekti remonta gornjeg stroja pruge na dionici Kos -Trebešica (4,6 mil.eura) i Izrada glavnog projekta za urbanističko-tehničko uređenje pogranične stanice Bijelo Polje (1,3 mil.eura).

U toku usaglašavanja Tenderske dokumentacije utvrđeno je da prvobitno procijenjena vrijednost za radove i nadzor od 4,6 mil. eura za projekat Kos – Trebešica nedovoljna. Nakon konsultacija i usaglašavanja dogovoreno je da nacionalna kontribucija projektu bude povećana sa prvobitnih 0.46 mil. eura (10%) na 1,506 mil. eura (26,7%), odnosno da ukupna procijenjena vrijednost za radove i nadzor sa prvobitnih 4.6 mil. eura bude povećana na 5.64 mil. eura.

V.3 SPROVEDENE AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI KREDITNIH SREDSTAVA I SREDSTAVA PREDPRISTUPNE POMOĆI U 2017. godini

V.3.1 Kreditna sredstva EIB i EBRD

U periodu od 01.01.2017.-31.12.2017. godine **povučeno je iz kreditnih sredstava 3.028.762,06 eura** i to:

- EBRD 37232- dodatak III tranše iznos od 2.950.315,05 eura
- EBRD 40344 iznos od 78.447,01 eura

U navedenom periodu sprovedene su sledeće aktivnosti na realizaciji projekata:

- **Rekonstrukcija (sa antikorozivnom zaštitom) čeličnog mosta Trebaljevo (EIB-25.980)**
 - Dana 05. 02. 2015. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa konzorcijumom STRABAG i CRNAGORA PUT, a 16. 02. 2015.godine sa iC consulententom za vršenje nadzora nad radovima. Period završetka radova rekonstrukcije mosta je iznosio 18 mjeseci.
 - Predmet investicionog radova je: sanacija betonskih temelja i lukova, antikorozijska zaštita i uređenje kolosijeka u zoni mosta i samom mostu. Vrijednost izvedenih radova je 3.021.320,60 eura.
 - Izvedeni radovi su tehnički primljeni 15. septembra 2016.godine godine. Period za otklanjanje nedostataka (garantni period) je 12 mjeseci. Nakon isteka garantnog perioda, 29.12.2017. godine izdata je Potvrda za dobro izvršenje posla (Performance Certificate).
 - Za pomenuti projekat u 2017.godini nije bilo plaćanja.
- **Rekonstrukcija (sa antikorozivnom zaštitom) čeličnog mosta Morača (EIB-25.980)**
 - Dana 25. 11. 2015. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa firmom IGP Fidija doo Podgorica, a 24. 11. 2015. godine sa Institutom za građevinarstvo doo Podgorica za vršenje nadzora nad radovima. Period završetka radova rekonstrukcije mosta iznosi 10 mjeseci.

- Predmet investicionih radova je osiguranje obalnih stubova, ojačanje ležišta na stubovima, izrada revizije staze i ograde, zaštita betonskih površina, zaštita od korozije i radovi na gornjem stroju.
 - Vrijednost ugovorenih radova iznosi 886.713,47 eura, a vrijednost Ugovora za nadzor dodijeljenog Institutu za građevinarstvo d.o.o Podgorica 65.299,50 eura. Radovi su se odvijali u produženom roku. Tehnički prijem je završen. Očekuje se potpisivanje Potvrde o preuzimanju radova uz dogovor da se neki uočeni nedostaci vezani za zamjenu 30 pragova otklone tokom garantnog perioda. Period za otklanjanje nedostataka (garantni period) je 12 mjeseci.
 - Za izvedene radove u 2017. godini utrošeno je **250.994,88 eura** i plaćeno za troškove nadzora **13.059,00 eura**.
- **Hitne mjere sanacije 4 čelična mosta: Ljuboviđa, Skrbuša, Tanki rt i Malo Trebaljevo (EIB-25.980)**
- Dana 24. 06. 2015. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa firmom IGP Fidija doo Podgorica za iznos od 968.435,93 eura, a 03.07.2015. godine sa Institutom za građevinarstvo doo Podgorica za vršenje nadzora nad radovima za iznos 88.984,00 eura. Period završetka radova na hitnim mjerama sanacije iznosi 12 mjeseci.
 - Predmet investicionog poduhvata za hitne mjere obuhvata: radove sanacije na ležištima i stubovima, antikorozivnoj zaštiti i zaštiti betonskih površina i radove na gornjem stroju.
 - Radovi su završeni. Potvrda o preuzimanju radova je potpisana 29.06.2017. godine. U toku je period za otklanjanje nedostataka (garantni period) koji je po ugovoru 12 mjeseci.
 - Za izvedene radove u 2017. godini utrošeno je **219.029,68 eura**.
- **Sanacija 3 tunela (br.187, 190 i 193) (EBRD-37232)**
- Dana 17. 11. 2015. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa firmom GP Planum AD Beograd za iznos od 3.428.179,80 eura, dok interni Nadzor obavljaju inženjeri ŽICG. Period završetka radova rekonstrukcije tunela iznosi 18 mjeseci.
 - Predmet investicionih radova je: ugrađivanje hidroizolacije, opravka i čišćenje odvodnih kanala, ugradnja armaturne mreže, sanacija betonske obloge tunela, itd.
 - Radovi su završeni. Potvrda o preuzimanju radova je potpisana 08.12.2017. godine. U toku je period za otklanjanje nedostataka (garantni period) koji je po ugovoru 24 mjeseca.
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **1.784.189,58 eura**.
- **Remont gornjeg stroja pruge na dionici Kolašin – Kos (EBRD-37232)**
- Dana 26.10.2015. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa firmom CCECC (China Civil Engineering Construction Corporation), za iznos od 5.898.315,30 eura, dok interni nadzor obavljaju inženjeri ŽICG. Period završetka radova remonta gornjeg stroja pruge iznosi 15 mjeseci.
 - Predmet investicionog poduhvata je: remont radova na gornjem stroju otvorene pruge Kolašin – Kos, i u stanici Kos uključujući i elektrotehničke radove.
 - Radovi su završeni. Potvrda o preuzimanju radova je potpisana 21.12.2017. godine. U toku je period za otklanjanje nedostataka (garantni period) koji je po ugovoru 24 mjeseca.
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **901.082,65 eura**.
- **Sanacija propusta i regulacija vodotoka na 8 lokaliteta (EBRD-37232)**
- Dana 10.07.2017. godine potpisan je Ugovor o izvođenju radova sa firmom IGP FIDIJA d.o.o., Podgorica za iznos od 542.795,80 eura, a 31.07.2017. godine sa kompanijom RALng d.o.o., Podgorica za vršenje nadzora nad radovima za iznos od 15.945,00 eura. Period završetka radova iznosi 12 mjeseci.

- Predmet investicionog poduhvata je: Raščišćavanje terena od rastinja i smeća i uređenje pristupnih puteva, odstranjivanje štemanjem slabih mjesta i pjeskarenje svih betonskih propusta, krilnih zidova, injektiranje pukotina, saniranje zidova propusta i portala, saniranje parapetnih i krilnih zidova, saniranje dilatacija, betoniranje betonskog svoda, uređenje korita, uređenje terena nakon izvedenih radova, itd.
 - Radovi su u toku.
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **265.042,82 eura**, a za nadzor nad radovima **10.364,25 eura**.
- **Nabavka i ugradnja grijača skretnica u stanicama Nikšić i Ostrog (EBRD-40344)**
 - Tokom 2016. godine, zbog neadekvatne ponude i traženih uslova došlo je do poništenja tendera za ugradnju, nabavku i instalaciju grijača skretnica. S obzirom da su se stekli uslovi za korišćenje direktnog ugovaranja nakon dobijanja saglasnosti EBRD došlo je do pokretanja pregovaračkog postupka sa Izvođačem, AŽD Praha.
 - Predmet investicionog radova je: nabavka i ugradnja opreme za grijanje skretnica kako bi se eliminisalo zaleđivanje skretnice i zadržavanje sniježnog pokrivača između jezička i glavne šine, što je uzrok odmicanja jezička i dolazi do otežanog prebacivanja što zahtijeva veliko angažovanje radne snage kako bi se iste oslobodile za nesmetan rad.
 - Ugovor je potpisan 29.06.2017. godine sa kompanijom AŽD Praha i radovi su u toku. Vrijednost ugovora iznosi 392.235,03 eura. Ugovor se finansira iz kreditnih sredstava Evropske banke za obnovu i razvoj.
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **78.447,01 eura**.
 - **Projektovanje, revizija i nadzor nad radovima sanacije kosina na pruzi Nikšić – Podgorica (EBRD-40344)**
 - Tokom 2017. godine objavljen je poziv za izraz interesovanja. Nakon evaluacije dobijenih interesovanja pristupilo se pregovaranju sa prvorangiranim ponuđačem iC Consulanten, Austrija. U toku je usaglašavanje ugovora sa Bankom.

V.3.2 Sredstva Instrumenta za zemlje Zapadnog Balkana (WBIF) i predpristupnih pomoći IPA

- a) Iz sredstva Instrumenta za zemlje Zapadnog Balkana (WBIF – donacija u iznosu 100%) u 2017.godini realizovano je **2.460,648,00 eura** i rađeno je na sledećim projektima:
 - **Pregled 106 tunela i izrada Glavnih projekata za sanaciju prema prioritetu**
 - U okviru XIII poziva odobreno je 2,5 miliona eura za pregled 106 tunela i pripremu Glavnih projekata za sanaciju urgentnih tunela na željezničkoj pruzi Vrbnica – Bar
 - Prva faza - pregled tunela je završena. U toku je druga faza – Izrada glavnih projekata, a implementira ga COWI-IPF Consortium.
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **1 mil. eura**
 - **Izrada Glavnih projekata za sanaciju betonskih mostova**
 - U okviru XIV poziva dobreno je 3 miliona eura za izradu Glavnih projekata za sanaciju betonskih mostova na pruzi Vrbnica – Bar
 - Za izvedene radove u 2017.godini utrošeno je **1,46 mil. eura**
- b) Iz sredstava IPA III (85% donatorska sredstva, a implementaciono tijelo za sredstva iz IPA fondova je Direkcija javnih radova preko koje se iz Kapitalnog Budžeta obezbjeđuje dodatnih 15% investicionih radova) u 2017.godini realizovano je **6.451.560,43 eura** na sledećim projektima:

- **Demontaža postojećeg, nabavka i ugradnja novog elektrovučnog postrojenja u Trebješici (izrada Glavnog projekta i izvođenje radova)**

- Ugovor je u novembru 2016.godine dodijeljen Siemens, Srbija za iznos 3.408.894,93 eura, a Ugovor o nadzoru za iznos EMINENT d.o.o Podgorica za iznos od 145.000,00 eura. Izvođač radova je tokom 2017. godine radio na Glavnom projektu i izvođenju radova i radovi su u finalnoj fazi. Projekat je u nadležnosti Direkcije javnih radova kao implementacionog tijela.
- Za izvedene radove je u 2017. godini utrošeno **2.086.243,70 eura**, a za nadzor **36.250,00 eura**.

- **Remont gornjeg stroja pruge na dionici Sutomore – Virpazar - tunel Sozina**

- Ugovor za izvođenje radova je u decembru 2016. godine dodijeljen Strabag za iznos od 4,2 mil.eura, a Ugovor za nadzor Institutu za građevinarstvo Podgorica za iznos od 134.000 eura. Projekat je završen u decembru 2017.godine. Projekat je u nadležnosti Direkcije javnih radova kao implementacionog tijela.
- Za izvedene radove je u 2017. godini utrošeno **4.190.245,55 eura**, a za nadzor **138.821,18 eura**.

c) Iz sredstava **IPA 2014-2020** (85% donatorska sredstva, a implementaciono tijelo za sredstva iz IPA fondova je Direkcija javnih radova preko koje se iz Kapitalnog Budžeta obezbjeđuje dodatnih 15% investicionih radova) u 2017.godini nije bilo trošenja finansijskih sredstava, a rađeno je na implementaciji sledećih projekata:

- **Remont gornjeg stroja pruge na dionici Kos – Trebešica**

- Tokom 2016. godine rađeno je na pripremi i usaglašavanju tenderske dokumentacije za navedeni projekat i nije bilo finansijske realizacije po ovom projektu.
- Za realizaciju ovog projekta (izvođenje radova i nadzor) prvobitno su bila predviđena 4,6 mil. eura, ali je budžet povećan i sada su predviđena sredstva u iznosu od 5,64 mil. eura od čega je 1,506 mil. eura nacionalna kontribucija. Pozivi za dostavljanje ponuda za nadzor su zakazani za 16. februar 2018. godine, a za izvođenje radova za jun 2018.godine.

- **Izrada glavnog projekta za urbanističko-tehničko rješenje stanice Bijelo Polje**

- Navedenim projektom se finansira rekonstrukcija i adaptacija postojeće željezničke stanice Bijelo Polje kao granične stanice između Crne Gore i Srbije za potrebe državnih organa dvije države.
- U toku je finalizacija projektnog zadatka za izradu Glavnog projekta, vršenje nadzora i reviziju.

d) Iz sredstava **WBIF** (20 miliona bespovratna sredstva + 20 miliona kreditnog zaduženja)

U okviru Bečkog samita o Zapadnom Balkanu odobrena je lista investicionih projekata za saobraćajnu infrastrukturu, na kojoj se našao i projekat Orient/East-Med Corridor (R4): Montenegro – Serbia Rail Interconnection, koji na prijedlog Nacionalne investicione komisije, obuhvata projekte za unaprjeđenje željezničke infrastrukture u Crnoj Gori, čija je ukupna vrijednost 40 miliona eura (projekat zamjene signalno-sigurnosnog uređaja u stanici Podgorica, sanaciju prioriternih betonskih mostova, tunela i kosina). Od navedenog iznosa, shodno zaključcima sa Samita, 50% sredstava je kao grant obezbijeđeno kroz višegodišnji akcioni program povezivanja, čiji je cilj unaprjeđenje infrastrukture i povezivanje između zemalja Zapadnog Balkana, kao i njihovo povezivanje sa Evropskom Unijom, dok je preostali iznos sredstava obezbijeđen kroz kreditni aranžman sa EBRD.

ŽICG kao ugovorna strana u ovom projektu, a Država kao garant za finansijska sredstva je sa EIB potpisala ugovor 20.03.2017. godine (EIB 85597) kojim se stiču uslovi za realizaciju finansijskog ugovora. Rok za njegovu implementaciju je 2017.– 2023. godina.

Potpisani su ugovori za radove i nadzor za projekte:

-Zamjena signalno-sigurnosnog uređaja u stanici Podgorica

- Ugovor za radove je 02.08.2017. godine potpisan sa kompanijom AŽD Praha, s.r.o., iz Češke na iznos od 6,149,874.76 eura, i za nadzor sa kompanijom ERGOSE&SYSTEMA iz Grčke na iznos od 490,200.00 eura.
- Predmet investicionog projekta je: kompletna zamjenu postojećih staničnih releja sigurnosnog uređaja sa elektronskim sigurnosnim uređajem; kompletna zamjena svih spoljašnjih elemenata signalnog sistema (signala, senzora, brojača osovina umjesto šinskih strujnih kola, uređaja za osiguranje putnih prelaza); kompletna zamjena postojeće kablovske mreže za signalne uređaje; podešavanje postojećih međustaničnih zavisnosti sa susjednim stanicama (prema stanicama Bioče, Spuž, Golubovci i Tuzi); instalacija novih napojnih uređaja (koji se napajaju iz javne distributivne mreže i kontaktne mreže); itd.
- Radovi su u toku.
- Nije bilo finansijske realizacije u 2017. godini.

- Sanacija 6 kosina na dionici Trebešica – Bratonožići

- Ugovor za projektovanje i izvođenje radova je 21.09.2017. godine potpisan sa kompanijom EURO-ASFALT iz Bosne i Hercegovine na iznos od 4,287,200.62 eura, a za nadzor 26.09.2017. godine sa kompanijom IRD Engineering iz Italije na iznos od 620,000.00 eura.
- Predmet investicionog projekta je izrada šlica u stijeni za postavljanje AB anker blokova po površini kosina, izrada temelja zaštitnih zidova, čišćenje i kavanje kosina, nabavka i ugradnja elastičnih ankera, nabavka i ugradnja armaturne mreže za mlazni beton zajedno sa ankerima za pričvršćivanje uz površinu kosine, izrada armirano betonskih zaštitnih zidova, izrada armirano betonskih anker blokova, izrada ili nabavka i ugradnja armirano betonskih talpi zaštitne ograde u sastavu zaštitnih zidova, zapunjavanje anker bušotina i izrada mlaznog betona, postavljanje duple putarske mreže, izradu drenažnih bušotina i drenažnih polutki, i sl.
 - Izrada Glavnih projekata je u toku nakon čega će otpočeti radovi.
 - Nije bilo finansijske realizacije u 2017. godini.

Prema Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, pribavljeno je mišljenje od nadležnog Ministarstva održivog razvoja i turizma o potrebi izdavanja građevinske dozvole, za svaki objekat pojedinačno, a pribavljene su i ekološke saglasnosti, shodno Zakonu o zaštiti životne sredine. Za ugovorene projekte koji se finansiraju iz kreditnih sredstava Evropske investicione banke i Evropske banke za obnovu i razvoj, dobijeno je Rješenje iz Poreske uprave da je ŽICG, kao krajnji korisnik, oslobođena plaćanja obaveza po osnovu plaćanja PDV.

Shodno amortizacionim Planovima, ŽICG AD - Podgorica je u 2017. godini po osnovu prispjelih obaveza prema međunarodnim kreditnim institucijama platila 3.569.585,80 eura, od čega se na otplatu glavnice odnosi 3.221.260,26 eura, plaćanje kamate na povučena sredstva 313.366,03 eura, plaćanje komisije provizije na neangažovana sredstva iznos od 34.959,51 eura. Sredstva u iznosu od 3.565.047,22 eura za plaćanje pomenutih obaveza su obezbjeđena iz Budžeta Crne Gore, dok je iznos od 4.538,58 eura plaćen iz poslovnih sredstava ŽICG AD-Podgorica.

PLAN OTPLATE MEĐUNARODNIH KREDITA ZA KOJE JE VLADA CRNE GORE DALA GARANCIJU

Međunarodni krediti (ugovoreni iznos) Zaduženje ŽICG AD	Period otplate	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
ČEB 22184 4.978.101,65 €	15.03.2013/ 15.09.2022	598.664	587.354	587.354	587.354	587.354	587.354												
ČEB 21026 1.435.368,67 €	28.12.2017/ 28.06.2018	717.684	815.732																
EBRD 40344 15.000.000 €	17.03.2014/ 17.09.2024	1.523.636	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798	1.564.798							
EBRD 37232 4.000.000 €	17.09.2013/ 17.03.2027	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	335.714	167.857							
EBRD 37232 10.000.000 €	17.09.2013/ 17.03.2027	900.000	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	1.016.693	508.346							
EIB II 25.980 7.000.000 €	2019/2034		128.815	265.367	584.823	576.534	568.244	559.954	551.664	543.375	535.085	526.795	518.505	510.216	501.926	493.636	485.346	477.057	327.746
42.413.470,32 €		4.075.698	4.449.106	3.769.926	4.089.382														

**OBAVEZE ZA OTPLATE MEĐUNARODNIH KREDITA KOJE DOSPIJEVAJU
U 2018, 2019. i 2020. godini**

Kredit	Iznos godišnje rate (€)		
	2018.	2019.	2020.
ČEB 22184 – IV tranša	587.354	587.354	587.354
ČEB 21026 – II tranša ostatak	815.732	-	-
EBRD 40344	1.564.798	1.564.798	1.564.798
EBRD 37232 – III tranša	335.714	335.714	335.714
EBRD 37232 – III tranša dodatak	1.016.693	1.016.693	1.016.693
EIB II 25980	128.815	265.367	584.823
EIB 85597	30.275	50.225	50.225
Ukupno:	4.479.381	3.820.151	4.139.607

Napomena: Obaveza po kreditu EIB 85597 (Ugovor zaključen 20.03.2017.godine) je uključena u naprijed navedeni samo sa amortizacionim planom za prvu tranšu kredita u iznosu od 3.500.000 eura. Otplata pomenute tranše počinje od februara 2022.godine, a do tada postoji obaveza plaćanja kamate na angažovana sredstva koja po godinama za navedenu tranšu iznosi: za 2018. godinu obračunata kamata je 30.275 eura, za 2019. godinu obračunata kamata je 50.225 eura i za 2020. godinu obračunata kamata je 50.225 eura.

VI. PROBLEMI SA KOJIMA SE SUSREĆE UPRAVLJAČ INFRASTRUKTURE

Željeznička mreža u Crnoj Gori spada u jednu od najtežih željezničkih mreža u Evropi u pogledu održavanja i eksploatacije zbog velikog broja krivina radijusa R=300m, velikog broja tunela i mostova.

Imajući u vidu težinu pruge, vrijeme izgradnje, nemogućnost nabavke rezervnih dijelova zbog zastarjele tehnike, sve veće potrebe za nabavkom šina, skretnica i pragova, potrebe za kupovinom novih šinskih vozila i opreme za održavanje pruge, i pored značajnih ulaganja kreditnih sredstava i sredstava predpristupne pomoći (WBIF i IPA), sredstva za ulaganje u infrastrukturu na godišnjem nivou treba da budu značajno veća od sredstava koja se opredjeljuju iz Budžeta.

U 2017. godini upravljaču infrastrukturuom – Željezničkoj infrastrukturi (ŽICG) je iz sredstava Budžeta uplaćen iznos od **6.800.000 eura** za tekuće održavanje i **3.565.047,22 eura** za plaćanje dospjelih obaveza po međunarodnim kreditima. Kako je **ukupna obaveza po međunarodnim kreditima za 2017. godinu iznosila 3.569.585,80 eura**, to je iz poslovnih sredstava ŽICG u prošloj godini za plaćanje obaveza po međunarodnim kreditima uplaćen iznos od **4.538,58 eura**.

U 2017. godini ŽICG AD-Podgorica je po osnovu naknada za zakup poslovnih prostora i korišćenje zemljišta kao i za naknade po osnovu korišćenja postavljenih optičkih, elektroenergetskih i telekomunikacionih kablova u pružnom pojasu fakturisala (bez PDV-a) iznos od **982.750,85 eura**.

Na osnovu ostvarenog obima rada u 2017. godini za trase putničkih i teretnih vozova fakturisano je **894.547,54 eura** (bez PDV-a) operaterima, od čega Željezničkom prevozu **125.927,32 eura**, a Montecargu **768.620,22 eura**. Obaveza ŽICG prema Željezničkom prevozu po osnovu plaćanja voznih karata i zaustavljanja lokalnih putničkih vozova za 2017. godinu je iznosila 189.848,88 eura (bez PDV-a).

Željezničkim operaterima se fakturiše i potrošnja distributivne energije i električne energije za vuču vozova, a od 01.01.2015. godine i korišćenje poslovnih prostora, na osnovu Odluke Vlade Crne Gore.

Zbog problema u likvidnosti željeznička preduzeća po neizmirenim obavezama za trase, visoki napon, distributivnu električnu energiju i telefonske impulse duguju Željezničkoj infrastrukturi na kraju 2017. godine **1.684.680 eura**, od čega:

- Željeznički prevoz.....	1.155.745 eura
- za visoki napon.....	1.132.521 eura
- za distributivnu električnu energiju,tel.impulse i ostalo.....	23.224 eura
- Montecargo.....	528.935 eura
- za trase.....	330.882 eura
- za visoki napon.....	62.641 eura
- za zakup prostora.....	52.902 eura
- za distributivnu električnu energiju, tel.impulse i ostalo.....	82.510 eura

ŽICG je i obaveznik vraćanja međunarodnih kredita (ČEB, EIB, EBRD), i za te potrebe potrebno je za naredne tri godine obezbjediti: za 2018. godinu iznos od 4,479 mil.eura (obezbjeđena su sredstva Budžetom za 2018. godinu), za 2019. godinu 3,820 mil.eura i za 2020. godinu 4,140 mil. eura.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno kao i činjenicu da godišnje obaveze za zarade zaposlenih iznose **6,8 mil.eura** (789 zaposlenih na kraju 2017. godine sa prosječnom platom od 405,16 eura), obaveze prema dobavljačima iz poslovnih sredstava **1,2 mil. eura** a obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade **3,6 mil. eura**, evidentno je da ŽICG ne može iz poslovnih sredstava da finansira bilo kakvo investiciono ulaganje kao ni vraćanje međunarodnih kredita.

Takođe, treba uzeti u obzir i dosta nepovoljnu starosnu strukturu zaposlenih od kojih je 49,68% starosti preko 50 godina, odnosno 12,67% starosti preko 60 godina. Uz to, uzimajući u obzir obzir i uslove rada naročito izvršnih radnika koji podliježu obaveznim periodičnim ljekarskim pregledima kao i one radnike koji obavljaju teže fizičke poslove, neophodno je zapošljavanje mlađe radne snage koji za obavljanje navedenih poslova moraju obaviti neophodnu obuku. Za radove održavanja pruge neophodno je zapošljavanje većeg broja radnika naročito za poslove sezonskog održavanja pruge (čišćenje kanala, košenje trave, kavanje kosina, zamjena pragova i sl.). Prirodni odliv kadrova ne prati adekvatna poslovna politika zapošljavanja (čuvari pruge, pružne poslovođe, i sl.). Probleme u zapošljavanju predstavlja i nezainteresovanost kvalitetnog inženjerskog kadra za zapošljavanje na željeznici imajući u vidu težinu i odgovornost poslova koje ne prati adekvatna novčana naknada (inženjerska plata 480 eura). U svakom slučaju to je proces za koji je potrebno vrijeme i finansijska sredstva, a u narednom periodu ovom problemu je potrebno posvetiti naročitu pažnju.

Šinska vozila i oprema za održavanje pruga predstavljaju značajan činilac u održavanju pruga. Starost vozila i nedostatak rezervnih dijelova kao i nedostatak opreme novijeg tipa, značajno utiče na kvalitet održavanja. Iz navedenih razloga, niz godina unazad, iskazane su potrebe za nabavku mašina za regulisanje kolosjeka, TMD za utovar i prevoz tereta, TMD za održavanje kontaktne mreže kao i sitne pružne mehanizacije za održavanje pruge za čiju je nabavku potrebno obezbjediti kreditna sredstva u iznosu od cca 5 mil.eura. Imajući u vidu navedeno, u

narednom periodu potrebno je preduzeti radnje da se putem već odobrenih ili novih kreditnih sredstava obezbjedi nabavka neophodne mehanizacije i opreme.

REZIME

Ukupna dužina željezničke mreže u Crnoj Gori iznosi 327,72 km (250,51 km otvorene pruge i 77,21 km staničnih kolosjeka u 12 stanica i 10 ukrasnica) i podijeljena je u tri pravca:

- Pruga Vrbnica - Bar (otvorena pruga -169,21 km)
- Pruga Nikšić - Podgorica (otvorena pruga - 56,60 km) i
- Pruga Podgorica - Državna granica sa Albanijom (otvorena pruga - 24,70 km).

Željeznička infrastruktura je dobro u opštoj upotrebi u državnoj svojini i na osnovu postojećeg stanja infrastrukture rade se planovi izgradnje, modernizacije i održavanja infrastrukture koji se finansiraju:

a) za tekuće održavanje i investiciono održavanje:

- Iz odobrenih sredstava Budžeta,
- Izdavanjem poslovnih prostora i zakupa zemljišta u vlasništvu Države i ŽICG, a kojima upravlja Upravljač infrastrukture,
- Izdavanjem trasa od strane Upravljača infrastrukture,

b) za modernizaciju i rekonstrukciju iz:

- Kreditnih sredstava odobrenih od međunarodnih finansijskih institucija za koje je garant Država,
- Sredstava predpristupne pomoći (IPA fondovi),
- Kapitalnog Budžeta.

Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2017. godinu opredijeljena su sredstva za tekuće održavanje javne željezničke infrastrukture u iznosu od **6.800.000,00 eura** (šest miliona i osamsto hiljada €) i iznos od **50.000 eura** za investiciono održavanje.

Odobrena sredstva u 2017.godini bila su na nivou odobrenih sredstava iz Budžeta od 2013.godine, ali značajno manja u odnosu na sredstva odobrena Budžetom u periodu 2008. – 2012.godina.

Na osnovu odobrenih sredstava iz Budžeta i Godišnjeg programa za održavanje infrastrukture zaključen je Ugovor o tekućem održavanju javne infrastrukture između Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Direkcije za željeznice i Željezničke infrastrukture Crne Gore AD - Podgorica

Imajući u vidu navedenu podjelu pruga, sredstva opredijeljena Budžetom za 2017. godinu su utrošena za prioritetne radove tekućeg održavanja građevinske infrastrukture, elektrotehničke infrastrukture i finansiranje upravljanja i regulisanja saobraćaja i predstavljaju kontinuiran nastavak radova izvedenih u periodu od 2009.-2017.godine, sa osnovnim ciljem da se sačuvaju brzine saobraćanja vozova po usvojenom Redu vožnje, sa što manje uvedenih laganih vožnji, kako se ne bi ugrozilo bezbjedno odvijanje željezničkog saobraćaja.

Iz sredstava opredijeljenih Budžetom, kada je u pitanju *održavanje građevinske infrastrukture*, prioritet je dat radovima na održavanju gornjeg stroja (zamjena dotrajalih pragova, dopuna tucanika, mašinsko regulisanje kolosjeka, zamjena dotrajale skretničke građe) i tekućeg održavanja donjeg stroja (čišćenje kanala, održavanje kosina i nasipa, mostovi, tuneli, oprema pruge i sl.). Programom su finansirani i radovi tekućeg i investicionog održavanja šinske mehanizacije, radovi na staničnim objektima (zgradama) i poslovnim zgradama u okviru tekućeg održavanja navedenih objekata i rad čuvarske službe koja predstavlja tehničko obezbjeđenje pruge sa osnovnom podjelom na ophodarske dionice i radna mjesta čuvara

ophodara i čuvara objekata – mostova. Ukupan iznos utrošenih sredstava za održavanje građevinske infrastrukture u 2017.godini iznosio je 3.580.798,74 eura.

Programom tekućeg *održavanja elektrotehničke infrastrukture* za 2017.godinu u iznosu od 1.226.677,26 eura finansirani su radovi tekućeg održavanja (pregledi, mjerenja, održavanje sklopova i zamjena rezervnih dijelova) na kontaktnoj mreži, energetske postrojenjima, signalno-sigurnosnim i telekomunikacionim uređajima na prugama u Crnoj Gori.

Nemogućnost nabavke rezervnih dijelova zbog zastarjele tehnike kod signalno-sigurnosnih uređaja, dotrajalo postrojenje, kao i otuđivanje bakarnih kablova, AKU baterija na putnim prelazima i tegova za zatezanje kontaktne mreže, su značajno opterećivali rad svih službi elektrotehničkog održavanja.

Sredstva opredijeljena za upravljanje i regulisanje saobraćaja raspoređena prema Programu održavanja u iznosu 1.992.524,00 eura utrošena su za zarade, nabavku službene i zaštitne odjeće i ljekarske preglede zaposlenih koji planiraju, prate i upravljaju saobraćajem na cijeloj željezničkoj mreži, svakodnevno u toku 24 sata, kako na otvorenoj pruzi tako i u stanicama putem saobraćajnih službi i regulisanjem saobraćaja iz operativnog centra stanice Podgorica i preko izvršnog osoblja (saobraćajni dispečeri, TK dispečeri, šefovi stanica, otpravnici vozova).

Na osnovu odobrenih sredstava iz Kapitalnog Budžeta tokom 2016. i 2017.godine izvođeni su radovi na izgradnji saobraćajnice Stankovići-Kruščica-Bjelova-Ljutotuk kojom se ukidaju dva putna prelaza Stankovići i Bjelova. Do sada izvedenim radovima, koji kasne zbog neopravdanih razloga od strane Izvođača radova, stvoreni su uslovi za ukidanje pomenutih putnih prelaza i vozovi na predmetnim lokacijama voze redovnom brzinom bez stajanja. Takođe, stvorena je i nesmetana komunikacija stanovništva koji gravitiraju ovim putnim prelazima usmjeravanjem saobraćaja novoizgrađenom saobraćajnicom do najbližih susjednih prelaza Ljutotuk I Kruščica. Za navedene radove, troškove nadzora i rješavanje imovinsko pravnih odnosa **utrošeno je u 2017.godini 201.878,80 eura.**

Željeznička infrastruktura (ŽICG) je korisnik kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (ČEB, EIB, EBRD), za čije je vraćanje garant Država, kao i sredstava predpristupne podrške (IPA, WBIF fondovi) za rekonstrukciju i modernizaciju pruga u Crnoj Gori (izrada projektne dokumentacije i investicione radove za građevinsku i elektrotehničku infrastrukturu). Na efikasnost vođenja i planiranje investicija u željezničkom sektoru utiče uključenost previše institucija (MSP, MORT, Sekretarijat za razvojne projekte, Direkcija javnih radova, Direkcija za saobraćaj, Direkcija za željeznice, ŽICG) Formirana PIU jedinica u ŽICG djelimično je popunjena potrebnim kadrom. Efikasno korišćenje sredstava i dobijanje maksimalne koristi od tih sredstava, usko je povezano sa institucijama odgovornim za upravljanje investicijama na željezničkoj infrastrukturi. Iz tog razloga, u skladu sa svojom misijom, one moraju biti fokusirane isključivo na efikasno korišćenje odobrenih sredstava. Iz navedenog razloga potrebno je formiranje nezavisne PIU jedinice popunjene potrebnim ekspertskim kadrom (javne nabavke, pravna i finansijska oblast, inženjerski kadrovi iz oblasti građevine, elektrotehnike i saobraćaja) koja bi bila fokusirana isključivo na željezničke projekte i na čijem se kompletiranju mora raditi u narednom periodu.

U periodu od 01.01.2017.-31.12.2017. godine **povučeno je iz kreditnih sredstava 3.028.762,06 eura i to:**

- EBRD 37232- dodatak III tranše iznos od 2.950.315,05 eura
- EBRD 40344 iznos od 78.447,01 eura.

Iz sredstava predpristupne pomoći (WBIF i IPA) u 2017.godini **realizovano je 8.912.208,43 eura.**

Shodno amortizacionim Planovima, ŽICG AD - Podgorica je u 2017. godini po osnovu prispjelih obaveza prema međunarodnim kreditnim institucijama platila 3.569.585,80 eura, od čega se na otplatu glavnice odnosi 3.221.260,26 eura, plaćanje kamate na povučena sredstva 313.366,03 eura, plaćanje komisione provizije na neangažovana sredstva iznos od 34.959,51 eura. Sredstva u iznosu od 3.565.047,22 eura za plaćanje pomenutih obaveza su obezbjeđena iz Budžeta Crne Gore, dok je iznos od 4.538,58 eura plaćen iz poslovnih sredstava ŽICG AD-Podgorica.

Imajući u vidu težinu pruge, vrijeme izgradnje, nemogućnost nabavke rezervnih dijelova zbog zastarjele tehnike, sve veće potrebe za nabavkom šina, skretnica i pragova, potrebe za kupovinom novih šinskih vozila i opreme za održavanje pruge (*u narednom periodu potrebno je preduzeti radnje da se putem već odobrenih ili novih kreditnih sredstava obezbjedi nabavka neophodne mehanizacije i opreme*), i pored značajnih ulaganja kreditnih sredstava i sredstava predpristupne pomoći (WBIF i IPA), sredstva za ulaganje u infrastrukturu na godišnjem nivou treba da budu značajno veća od sredstava koja se opredjeljuju iz Budžeta.

ŽICG kao upravljač infrastrukture je pored opredijeljenih sredstava iz budžeta za održavanje infrastrukture (6,8 mil.eura), ostvarila i prihode po osnovu naknada za zakup poslovnih prostora i korišćenje zemljišta kao i prihode od naknada po osnovu korišćenja postavljenih optičkih, elektroenergetskih i telekomunikacionih instalacija u pružnom pojasu u iznosu od **982.750,85 eura**. Na osnovu ostvarenog obima rada u 2017.godini za trase putničkih i teretnih vozova fakturisano je Montecargu i Željezničkom prevozu **894.547,54 eura** (bez PDV-a). Zbog problema u likvidnosti navedena željeznička preduzeća po neizmirenim obavezama za trase, visoki napon, distributivnu električnu energiju, telefonske impulse i izvršene radove duguju Željezničkoj infrastrukturi na kraju 2017.godine **1.684.680 eura**. Uzimajući u obzir prethodno navedeno kao i činjenicu da godišnje obaveze za zarade zaposlenih iznose **6,8 mil.eura** (789 zaposlenih na kraju 2017. godine sa prosječnom platom od 405,16 eura), obaveze prema dobavljačima iz poslovnih sredstava **1,2 mil. eura** a obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade **3,6 mil. eura**, evidentno je da ŽICG ne može iz poslovnih sredstava da finansira bilo kakvo investiciono ulaganje kao ni vraćanje međunarodnih kredita.

Takođe, treba uzeti u obzir i dosta nepovoljnu starosnu strukturu zaposlenih od kojih je 49,68% starosti preko 50 godina, odnosno 12,67% starosti preko 60 godina. Uz to uzimajući u obzir obzir i uslove rada naročito izvršnih radnika koji podliježu periodičnim ljekarskim pregledima kao i one radnike koji obavljaju teže fizičke poslove neophodno je zapošljavanje mlađe radne snage koji za obavljanje navedenih poslova moraju obaviti neophodnu obuku. Za radove održavanja pruge neophodno je zapošljavanje većeg broja radnika naročito za poslove sezonskog održavanja pruge (čišćenje kanala, košenje trave, kavanje kosina, zamjena pragova i sl.). Prirodni odliv kadrova ne prati adekvatna poslovna politika zapošljavanja (čuvari pruge, pružne poslovođe, i sl.). Probleme u zapošljavanju predstavlja i ne zainteresovanost kvalitetnog inženjerskog kadra za zapošljavanje na željeznici imajući u vidu težinu i odgovornost poslova koje ne prati adekvatna novčana naknada (inženjerska plata 480 eura). U svakom slučaju to je proces za koji je potrebno vrijeme i finansijska sredstva, a u narednom periodu ovom problemu je potrebno posvetiti naročitu pažnju.

Šinska vozila i oprema za održavanje pruga predstavljaju značajan činilac u održavanju pruga. Starost vozila i nedostatak rezervnih dijelova kao i nedostatak opreme novijeg tipa, značajno utiče na kvalitet održavanja. Iz navedenih razloga, niz godina unazad, iskazane su potrebe za nabavku mašina za regulisanje kolosjeka, TMD za utovar i prevoz tereta, TMD za održavanje kontaktne mreže kao i sitne pružne mehanizacije za održavanje pruge za čiju je nabavku potrebno obezbjediti kreditna sredstva u iznosu od cca 5 mil.eura. Imajući u vidu navedeno, u narednom periodu potrebno je preduzeti radnje da se putem već odobrenih ili novih kreditnih sredstava obezbjedi nabavka neophodne mehanizacije i opreme.